ಇಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣ ಒಂದು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕಂಥ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಸರ್ವ ಪಕ್ಷಗಳವರೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಿ ನಡೆಯುವಂತಾಗಲೆಂದು ನಾನು ಆ ಹಿಂದಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕ್ಲೋಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. I close this matter.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗಿಗೆ ನಾವು ತಲೆಬಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ತಮಗೆ ನಾವು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗಿಗೆ ನಾನೂ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲತಂತಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೆಗೌಡ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಣ್ಣನವರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿರುವಂತಿದೆ. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. I request him to withdraw it in view of the need to create a healthy atmosphere. It is not necessary to press.

Sri K. M. NAGANNA (Chickpet).—I do not press my motion. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ಪಾಠಶಾಲೆಯನ್ನು ಇಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಜನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮರೆತು ತೋಳ್ಬಲವನ್ನು ಮುದುರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದರು. ನಾನು ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗ ಹಾಗೆ ತೋಳ್ಬಲವನ್ನು ಮುದುರುವುದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕೆಲವರ ಸ್ವಭಾವ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹೌದು ಹಾಗೇ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರಿಗೆ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವರ ಒಂದು ಸ್ವಭಾವ,

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಮೊದಲು ಸದಸ್ಯರು, ಆ ನಂತರ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇವರು ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ—ಅತ್ತ ಅವರು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಾವು ಆ ಪಾಠಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು, ವೈಸ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಫಿಜಿಕಲ್ ಕಲ್ಚರ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೈಕ್ಟರ್ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಹಿರಿಯರಿಗೇ ಒಂದು ಶಾಲೆ—ಕಿರಿಯರಿಗೇ ಒಂದು ಶಾಲೆ ತೆರೆಯಬೇಕು.

Motion of thanks to the Governor's Address

(Debate Contd.)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ (ಬಂಟ್ವಾಳ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯರೇ ನಾವೀಗ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ವಿಷಯ ಅಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದು ಬರೇ ಒಂದು ಹೆಸರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿರೋಧವಾದ ತೀರ್ಮಾನ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಕಕ್ಕಿರಾಯ)

ವನ್ನೇ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಅದೇ ಭಾವನೆ ತಾಳಿರುವಂತೆ ಕಾಣಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಮದ್ರಾಸ್, ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಅನಗತ್ಯ ಆಗುಂತಕರು, ಅವರು ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ಯಜಮಾನಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಒಂದುಗೂಡಿದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯು ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಕಾಯುವ ವಿಚಾರ ಉಳಿದಿದೆ, ಅದಿನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಲ ಉಳಿಯಲಾರದು. ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿಯಲೇಬೇಕು. ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲೇಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಗಡಿ ವಿವಾದ. ಇದೂ ಕೂಡ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ತಲೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದೆ. ಬೆಳಗಾಂ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಧ್ಯ ನಾನು ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡುವವನಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ, ನಾನು ಬಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದು, ಕಾನರಗೋಡು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಕಾನರಗೋಡನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು; ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಹೊಳೆಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗದವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರಿಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲೀ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಆ ವಿಚಾರ ಆಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ. ಆದರೆ ಕಾನರಗೋಡು ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕಾನರಗೋಡು ಜನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾನರಗೋಡಿನ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಹೊಳೆಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮದು ತುಳು ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಮತ್ತು ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅಷ್ಟೇ ನಮ್ಮದೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರೂ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾಪಾನ್ಯವಾಗಿ 17 ಲಕ್ಷ ಜನ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆ ತುಳು. ಈ ತುಳು ಭಾಷೆಗೆ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಸಿನಿಮಾಗಳು ತುಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತುಳು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಬೆಳಕಿಗೆ ತರಲು ಅನೇಕರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. Association of Indological Studies ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಧನ ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 3–4 ಮೈಲಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹೊಳೆಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಹೊಳೆಗಳ ನೀರು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಂ ಪ್ರಕಾರ ನೇತ್ರಾವತಿ ಹೊಳೆಯ ಎರಡು ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಗುರುಪುರ ಹೊಳೆಯ ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆತರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಎರಡು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ನೇತ್ರಾವತಿ ನದಿಯ ಎರಡು ದಂಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ನೋ ಅಬ್ಜೆಕ್ಷನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪಡೆದು ದೊಡ್ಡ ಇಂಜನ್ನುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ

ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಇರಬಹುದು, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಬಂತು. ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರಿಗೆ ನೀರು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತಡೆಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಈ ನದಿಯ ಎರಡು ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು., ನೀರು ತೆಗೆಯುವುದನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ "ಮುನ್ನೂರು ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ಸ್ಕೀಂ" ನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದ ಶ್ರೀ ವಿಠ್ಠಲದಾಸ ಸೆಟ್ಟರು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿಬಂದ ದಿವಸವೇ ಅದು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಇದರ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಪೋಲೀಸು ಇರಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದರು ಮತ್ತು ಲೂಟಿ ನಡೆಯಿತು, ಇದನ್ನು ಆಗಿನ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡ್ ಆಫ್ ಪೋಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ಕಣ್ಣಾರೆಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟೆ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಚಾರ್ಜುಷೀಟು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಪೋಲೀಸು ಇರಾಖೆಯವರು ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಥರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸ್ ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಒಂದು ಕಂಪನಿಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಪತ್ರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಪತ್ರ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:

"To Messrs. Navkarnataka Publications (P) Ltd., Kempegowda Circle, Bangalore.

Sir,

Sub: Balance Sheet and Profit and Loss Account of M/s. Navkarnataka Publications (P) Ltd., Bangalore for 1970-71.

I request you to kindly furnish me a copy of the Balance Sheet and Profit and Loss Account of Messrs. Navkarnataka Publication. (P) Ltd, Bangalore, for the year 1970-71 for this office reference, through the bearer of this letter, and oblige.

Thanking you,

Yours faithfully,

.....

Circle Inspector of Police,
III and IV Division, Special Branch,
Bangalore City."

ಇಂತಹ ಪತ್ರವನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ? ಲಂಚ ಕೊಡದಿರುವ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾನೂನು ಮೀರಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಕೆಂಚೇಗೌಡ (ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದಿಸಲು ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಮತ್ತು ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸುಖೀ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಕೆಂಚೇಗೌಡ)

ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತನ್ಮೂಲಕ ಬಡವರ ಮತ್ತು ಬಲ್ಲಿದರ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಡರೈತರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಏಳಿಗೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಈ ಧ್ಯೇಯಧೋರಣೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷಗಳಾದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಸುಮಾರು ನೂರಕ್ಕೆ 70-80ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿವ್ದಾಗ್ಯೂ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕರ್ತವ್ಯ ರೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆದರೂ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 70 ಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ವೃತ್ತಿ ರಾಭದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವೃತ್ತಿ ಕಷ್ಟತಮವಾದುದು. ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವವರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಇರುವ ವನತಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ, ಬಚ್ಚೆ ಬರೆಯನ್ನಾಗಲೀ ವಿದ್ಯಾಸೌಕರ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ ಬೇರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಇತರೆ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆ ಹಾಕುವಾಗ ಎರ್ನಾ ಇರಾಖೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಆಶಯ.

1-30 P.M.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಆದಾಯ ಇದೆ, ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಕರೆ ಎಂದು ಮಿತಿಗೊಳಿಸಿದರೆ ಅವನು ಆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟು ಪೊತ್ತಕ್ಕೆ ಏನು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಅವನು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಟ್ಟಣದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸುಮಾರು 5-6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಮಿತಿಗೊಳಿಸುತ್ತೀರಿ. ಹಣದರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಫಿಕ್ಸ್‌ಡ್ ಡಿಪಾಸಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೂ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇರೀತಿ ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸುವುದರ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ 25 ಎಕರೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳು ಹೋಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 12 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟ. 12 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಒಂದುತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಬ್ಬ ರಾಯರ್ ಆಗಲ, ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಗಲ, ಯಾರು ಯಾವ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಆಗಲ, ವಾಪಾರನ್ಯರೇ ಆಗಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, ಆದಾಯ ಬರತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಮಿತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಕಾಯಿದೆ ಬಂದಾಗ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಿಸಿ ಗದ್ದೆ ಅಥವಾ ತೋಟ ಅಥವಾ ಖುಷ್ಕಿ ಎಷ್ಟು ಇದ್ದರೆ, ಎಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬಂದರೆ ಜೀವನ ನಡೆನಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಆನಂತರ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ. ಕಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 40 ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಎಕರೆ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 30 ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಎಕರೆ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮು ತಂದರೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರಕುತ್ತಾ, ಇದೆಯೇ ಏನಾ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಇದು ಜನಜನಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ ದೊಡ್ಡ ಇಲಾಖೆ ಆಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಏನಾ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಏನಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಆ ಪ್ರಯೋಗದ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಸೌಲಭ್ಯ ರೈತರಿಗೆ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವೆ, ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ 28 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ವರ್ಷದ ಮಟ್ಟಿಗೆ 40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಗೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಕಾವೇರಿ ಯೋಜನೆಗೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಕಬಿನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ಪೂರ್ತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಗಿತ ಗೊಳಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥರೆಡ್ಡಿ (ಯಾದಗಿರಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು, ಹುಳಿ, ಕಾರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಪ್ಪೆ ಭಾಷಣವಾಗಿದೆ. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಹೊಂಕ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಕೂಗನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಳುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಅದರ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬರಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. 25 ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಂಥ ನಂಪ್ರದಾಯವೇ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವಿಂದ ಹೊಸ ಆಡಳಿತ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೂ ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಯಾರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಅಂಥಾವರಿಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. 4—5 ವರ್ಷ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಹೋದಂಥ ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು, ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು, ಅಜೀಜ್ ಸೇಟರು, ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅಂತಹವರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನತೆಯ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪಡೆದು ಜನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೆನೆಸಿ ಕೊಂಡು ಜನತೆಗೆ ದುಡಿಯುವವರು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾ ಮಾತನ್ನು ನೆನೆಸಿ ಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿ ಇರೋಣ. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲ. ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡೋಣ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾದು ನೋಡೋಣ. ಅವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಪಥಿಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗೊತ್ತು ಅವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಕೂಗಿನಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಕಲ್ಪನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವರು ಕೆಲವು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಉಪಾಯಗಳು ಬೇಕೋ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ

(ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥರೆಡ್ಡಿ)

ಅಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದವನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಬಡತನದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬೇಕೋ, ಆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಕೂಡ ಮಿನಿಮಂ ನೆಸೆಸಿಟೀಸ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಉತ್ತಮವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ಉದ್ಯೋಗ ಬಯಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗ ಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ದುಡಿಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸ ಬೇಕು. ಇಂಥ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ತಯಾರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಸ್ ಎಸ್ ಎಲ್ ಸಿ ಫೈಲ್ ಆಗಿರುವವರಿಗೆ ಕೂಡ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ನೌಕರಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸಮಯ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಳೆಯುವು ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು.

ಇದರಹಾಗೆ ಬೇಸಿಕ್ ನೆಸೆಸಿಟೀಸ್ ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಲ್ತ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಜೆಗೂ ಹೆಲ್ತ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಉಚಿತವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವೈದ್ಯ ಕೀಯ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಬೇಕು. ಕೇವಲ ಅಲೋಪತಿಕ್ ಅಲ್ಲ, ಹೋಮಿಯೋಪತಿಕ್ ಮತ್ತು ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೂ ಹೆಲ್ತ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾರೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಇಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕನಿಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ, ಕಟುಕರ ಔಷಿಯಲ್ಲಿ ನೂಕುವಹಾಗೆ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ದವಾಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾದಗಿರಿಯ ಡಾಕ್ಟರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೂ ಸರಕಾರ ಆ ಕಡೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯುತವಾಗಿ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನುದ್ದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದು ತಪ್ಪೇ ಅಥವಾ ನಿಜವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಬೇಕು, ಬೇಕಾದರೆ ಸಬ್ಸ್ಟಾನ್ಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ನಿಜ ವಿದ್ದರೆ ಅವರಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರವಿರಲಿಲ್ಲ; ಈಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆಯೂ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದವಾಖಾನೆಯು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ— ಒಂದೇ ರೀತಿಯಿದೆ. ಜನರನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹೆಲ್ತ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸೌಕರ್ಯ ದೊರೆಯಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಸಮಾಜವಾದ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇರುವಾಗ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ ದರೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್ ಬೆಳೆಸಲು ಕಾಂಪಿಟಿಟಿವ್ ದೃಷ್ಟಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡಿ. ಎಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಿ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೆ ಬೇರೆ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ಗಳಿಗೂ ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸ ಬಹುದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು. ಬಾವಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲರು ನುಡಿ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಇರುವವರಿಗೂ ಕೊಡ ಬೇಕಾದರೆ ಬಾವಿಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಾವಿ ತೆಗೆಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಬೇಕಾದರೆ ಹಣ ಆಮೇಲೆ ಪಡೆಯಬಹುದು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಹಳ್ಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. (ಹೊಸನಗರ).— ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದ ಮಾನ್ಯ ಸುಖಾಡಿಯಾರವರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಗೌರವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಕ್ತ ರಹಿತ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ರೀತಿಯ ಔಷಧಿ ಕೊಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ದೇಶವನ್ನಾಳುವ ಜನರು ಎಷ್ಟೇ ನಿಷ್ಠುರಾದರೂ, ಸಮಾಜವಾದ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು, ರಕ್ತರಹಿತವಾದ ಕ್ರಾಂತಿ ನಡೆಸಬೇಕು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೂ ಈ ದಿವಸ ಕಾಣುವುದು ಬರೀ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ. ಇನ್ನೂ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದ ಆಳ್ವಿಕೆಯಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಇಂದು ಒಬ್ಬ ತಾಸಿಲ್ದಾರರನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ರೈತರಿಗೆಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ವೆಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲರನ್ನು ಅಥವಾ ಶಾಸನಸಭೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಕಾದರೂ ಕೂಡ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದು ಹೋದ ಹೊರತು ನಮಾ ಜವಾದ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೋಭಾವ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಭೂ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮಿ ಪಡೆದವರು 15 ವರ್ಷ ಪರಭಾರಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಫ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಆಕ್ಟ್‌ನ 10ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿದೆ. ಎರಡುಮೂರು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಪಡೆದು ಮರುದಿವಸ ಮಾರಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರುವಾಗ ಹೈಕೋರ್ಟು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಿಯಮ ರಚಿಸುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಎರಡುಮೂರು ಎಕರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಬಂಡವಾಳಗಾರರಿಗೆ ಮಾರುವುದಾದರೆ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಫ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಆಕ್ಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 10 ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು' ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡಲು ಭರವಸೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದು 14 ಮತ್ತು 16ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ನುಗಳು. 14ರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಲೀಕ ಆರ್ಜಿಕೊಟ್ಟು ಜಮೀನು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಪಡೆಯಬಹುದು. 16ರಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ರೈತ ತಕರಾರುಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ತಾನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರುಜುವಾತು ಮಾಡಿದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆತ ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ದ್ವಂದ್ವವಾಗಿದೆ. ಈ ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನನ್ನಂಥ ವಕೀಲರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಇದರಿಂದ ರೈತನಿಗಾಗಲೀ, ಭೂ ಮಾಲೀಕನಿಗಾಗಲೀ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಉಳುವವನಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ? 20 ವರ್ಷಕಾಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂತುಕಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಹೋಗಬೇಕು. ಕಂತು ಕೊಟ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಜ ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂತನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಭೂ ರಹಿತರಿಗೆ ಎರಡೆರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜಮೀನನ್ನು ಅಬಾದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಹತ್ತಿರಹೋಗಿ ಸಾಲ ಪಡೆದು ಜಮೀನು ಅಬಾದು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಜಮೀನು ಆ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೊಡತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನು ಅಬಾದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸವಲತ್ತು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಯವರು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ರಿಲೀಸ್

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಹಳ್ಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್)

ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭೂರಹಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟಕ್ಕೆ ಸಹ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಿಲುಮೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಲಂಗನಮಕ್ಕಿ ಜಲಾಶಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ಅರಣ್ಯ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಜಮೀನನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಗಧಾಪ್ರಹಾರವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಮುನ್ನಡೆ ಏನಿದೆ ಅದೆಲ್ಲ ಬರೀ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಫ್ಲೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದಾದರೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದಿವಸ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದು ಅಲ್ಲಿ ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿಯಾಯಿತು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್., ಬಿ.ಇ., ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಎಸ್.ಸಿ., ಮುಂತಾದ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಪದವೀಧರರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಬೀದಿ ಬೀದಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ Idle brain is a Devil's workshop ಎಂದು ಎನ್ನುವಂತೆ ಜನತೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದನೆಮಾಡಿ, ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ನ್ಯತಂತ್ರವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಮಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri C. M. ARUMUGAM (K.G.F.).—Regarding the ruling given by the Chair to-day I have a submission to make. Though no hon. member including myself could question the ruling, in framing the Rules of Procedure of this House and also the Rules of Procedure of the Parliament, we have been guided by the rules of the House of Commons. In the House of Commons an hon. member could make a submission to the Speaker after a ruling is given by the Speaker. I also know that to question the ruling of the Chair a substantive motion has to be brought in this House.

Madam, during the course of your ruling, you were pleased to observe that hon. members should not speak for the gallery and for the press. I feel that this observation tells upon the members that they come here and talk for the sake of press or for the gallery. I submit that this portion of the ruling may kindly be asked not to be published and that portion need not also go into the official records.

MADAM SPEAKER.—The ruling is perfectly in order.

Sri C. M. ARUMUGAM.—Then I will have to bring a substantive motion and I will do that.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಗೌರವ, ಘನತೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕವರು. ತಮ್ಮ ಮಾತಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಮನನೊಂದಿದೆ. ನಾಲಿಗೆಗೆ ಮೂಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ತಾವು ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನಿಂದ ಬಹಳ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವಾಗಿದೆ.

Sri K. H. PATIL.—On a point of order. Can any hon. member question the propriety of the Hon. Speaker and direct the Speaker that you ought not to have said like that ?

MADAM SPEAKER.—No, the hon. member cannot say like that.

Sri P. A. PAWASHE (Uchagaon).—Though I have stood up to oppose the motion of thanks to the Governor's Address, I wish to say, that I fully agree with His Excellency the Governor and join with him in extending our warm and sincere congratulations to the people of Bangla Desh and in paying tributes to our armed forces who defended our country against a sudden and unprovoked attack.

With regard to the Governor's Address I would like to submit, though it has been argued and said that it is exhaustive, that it has not taken into consideration some of the important problems of the State and one of them is the border issue. In the border area the recent elections were also fought on this issue and the people of the border area have once again given their verdict in favour of their wish to join the State of Maharashtra. Madam Speaker, you know, the whole of the country is behind the Congress since the time our Prime Minister took up the reigns of Government. But there is resentment in the border areas and the people of the border areas have defeated Congress not because that they are against the policies of the Congress or because they have no sincere feelings towards the Prime Minister, but because their desire to join the State of Maharashtra has not been cared for. This problem has unnecessarily been delayed and the Governments lead by Mr. Nijalingappa and Mr. Veerendra Patil tried their best to see that the use of Kannada in these areas is increased and the society is changed. There is great apprehension in the minds of the people of the border areas with regard to the intentions of Congress and the ruling party and that is why the people of these areas are against the ruling party. Was it not the duty of this Government to make a note of this just and deep-rooted feelings of the border people in the Address of the Governor? Ignoring such important and just feelings of the people will definitely come in the way of national integration and I wonder why this important subject has altogether been neglected. The people of the border area have fought all the elections since 1956 and they have expressed their wish to join the State of Maharashtra. In the recent elections our four candidates who contested the elections from the border areas, the Belgaum City candidate secured a margin of about 11,000 votes, our candidate from Khanapur taluka secured a margin of about 12,000 votes and the candidate from Aurad secured a margin of 4,000 votes and myself secured a margin of about 3,910

(SRI P. A. PAWASHE)

votes. This speaks of the deep-rooted feelings of the people of border area. May I expect that justice would be done to the people of border areas in this respect by adopting the principles set out by Mr. Pataskar *viz.*, village as a unit, geographical contiguity, linguistic majority and wishes of the people as expressed by them in the elections held from 1956. My submission is that this problem should be solved by both the Governments once for all and they should allow us to go to our State where Marathi is spoken and where the marathi culture prevails. I am submitting these words not because I hate our Kannada brothers or because there is ill will between us. I have great respect for the Kannada language and culture. I emphasize that both the Government should come together and try to solve this problem amicably and justice done to the people of border areas.

With regard to other aspects of the Address of the Governor I would like to submit that he has suggested various schemes and measures to fulfill socio-economic objectives of the Government. Even the previous Government had various schemes and projects before them and huge amount was also spent on them. But I want to know whether they have succeeded in achieving their objectives ? My humble submission is that the results expected by them have not been achieved. The reason for their failure is that the machinery which was entrusted with the work of implementing these schemes and projects was not sincere enough in their work. These things were entrusted in the hands of people who were corrupt and unless and until the present Government or the personnel at the head of the Government try to eradicate this corruption they will not achieve the goal of socialism, nor will they achieve the results they expect.

I come from a constituency which forms part of Belgaum Taluka. except a few villages that are then round about Belgaum City. There are no roads, no water supply facilities, no school buildings and no maternity or other hospitals facilities in the villages that are in jungle area. Further, the officers who are appointed to look after the developmental works of these areas do not know the language of the people *i.e.*, Marathi. Officers speaking Kannada language are appointed there, for example, Gram Sevaks, Agricultural Extension Officers etc. Since they do not know the language of the people much difficulty is being experienced by the people and the purpose is also not served. My request therefore to the Government is to see that persons knowing the language of the people are appointed in those areas and that would help to solve the difficulties of the people. Further more, all correspondence, summons and notices, etc., are being sent in Kannada language. The people of that area do not know Kannada. I request the Government to direct the officers concerned to issue notices and court summons, etc., in Marathi language.

With these few words I thank the Chair and conclude my speech.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ನಾಯಕ್ (ಕುಮಟಾ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಡಳಿತ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡು ಲೋಕಶಾಹಿ ಸರಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರುವಾಗ ರಾಜಾಸ್ಥಾನದ ಮರಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸಿದಂತಹ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ತಮಗೆ ನಾನು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರುದ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಕಾನೂನನ್ನೂ ನೂಕ್ತವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಯಾವ ರಾಭವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನತೆಯಿಳ್ಳ ಭೂಮಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯೂ ರಾಭದಾಯಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 1948ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಜೆನೆನ್ಸ ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಆಗಿನ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಾಗ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಉಪಾಯ ಒಂದೇ ಒಂದು, ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನುತ್ತಮುತ್ತ ಅರಣ್ಯದ ಭೂಮಿಯೇ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವ ತರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

2-00 P.M.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ಅಂಶ ಬಂದಿರುವುದು ಸ್ತುತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಅರಣ್ಯ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವಷ್ಟು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾಶವಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಮತ್ತು ನಾಶ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇರಲಿ ಅವರನ್ನು ದಂಡಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿ ಮಳೆ ಕೂಡ ಬೀಳದೆ ಇಡೀ ಪ್ರದೇಶ ಮರುಭೂಮಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಉದ್ದಿಮೆ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ 11 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲ ಹೊಸ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಉದ್ಯಮ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ಈಚೆಗೆ ಹೊಸ ಉತ್ತೇಜನಗಳನ್ನು ನೀಡರಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಕಷ್ಟು ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು ಈಗ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣವು ಬೇಗನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರಿಕೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲ ಕಾಸ್ಟಿಕ್ ಸೋಡಾ ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನತೆ ವಿಪರೀತ ನಿರಾಶೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದು ಈಗ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಕಂಡುಬಂತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಎರ್ನಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ರೇಯಾನ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೂ ಬೆಳಗಾಂಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಕಂಡುಬಂತು, ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಉದ್ದಿಮೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಪಲುವಾಗಿ ನುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ. ನಾಯಕ್)

ಸರ್ಕಾರದವರು ನುಮಾರು 700 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಪುನರ್ವಸತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ನಂತರ ಅವರ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೆರವು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆರೆ ಏರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳು ಗೋವಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ರೀತಿ ಕಾಳಸಂತೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ತಂದರೆ ಬೆರೆ ಏರಿಕೆ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾರಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ (ಪೇಮಗಲ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವು ಏನು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಜನರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಈ ಸರ್ಕಾರ, ಸಮಾಜವಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ನೀತಿ ಅಥವಾ ಧೋರಣೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳಾದ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪಾಲಿಸಿ, ಲೇಬರ್ ಪಾಲಿಸಿ, ನದಿನೀರು, ಗಡಿಸಮಸ್ಯೆ, ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಯಾವ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದವೋ ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರವೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಭಯ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನಾಗಲೀ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನು ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕಂಡಿಷನ್ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್‌ಗೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 5.49 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ. ಇನ್ನುಳಿದ 2.49 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಾಯಿತು ? ಈ ಹಣ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬರುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಐದನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಐತೀರ್ಪು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಅದೇ ಪುಟದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ, ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಮೈಸೂರು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮನವಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಅತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಮೇಲೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಬಾಳುವುಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೇಳಿದಂತ ಮಾತಿಗೂ ಮತ್ತು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನರಸಾಪುರ ಎನ್ನುವ

ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 300 ಹರಿಜನ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇವೆ. ಅವರು 1968 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಆ ಮನೆಗಳು ಮಾಳಿಗೆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿದ್ದುವು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿವೆ. ಆದರೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆ ಹರಿಜನರು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು 1938 ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಪ್ರಗತಿಗಾಮಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿ ಪದ್ಧತಿ ಉಳಿಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಮರಗಳನ್ನು 25 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟನ್ ಸೌದೆಗೆ 100–150 ರೂಪಾಯಿ ಗಳಂತೆ ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಯೂಕಲಿಪ್ಟ್ಸ್ ಸೌದೆಗೆ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ ? ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಗತಿಗಾಮಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸ ಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ, ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇದ್ದರೆ ಈಗ ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಗಾಡಿ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಮಲಪ್ಪ (ಹಳಿಯಾಳ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, 24-3-1972 ರಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಉಭಯ ಸದನಗಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದು ಬಹಳ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅತಿ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಹಿತ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರದೂ ಇರಬಹುದು ; ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಾಲಕರದು, ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರದು ತಪ್ಪು ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವೊಂದು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲೈಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 7 ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಿಸ್‌ಕ್ರೈಬ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾಸ್ತರುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಪಾಠವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ನ್ಯಾಷನಲೈಜ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡ, ಉರ್ದು, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸೈನ್ಸ್, ಮ್ಯಾಥ್‌ಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್, ಸೋಷಿಯಲ್‌ಸ್ಟಡೀಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಈಗ ಏನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟ ಬಹಳ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ರೇಂಜ್ ಆಫೀಸ್ ಎಂದು ಏನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಯಾವತರಹದ ಉಪಯೋಗವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆ ಆಫೀಸುಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಉಪಯೋಗ ಆದರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸದೆ ಬೇರೊಂದು ಉಪದಂಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಮೇಲೆ ಡಿ. ಡಿ. ಪಿ. ಐ. ಅವರ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಯ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಆಗಲೀ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಷ್ಟೋ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ

(ಶ್ರೀ ಗಾಡಿ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಮಲ್ಲಪ್ಪ)

ಜೊತೆಗೆ ಎರ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವರನ್ನಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಗಬೇಕು. ಪವಿತ್ರವಾದ ವಿದ್ಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂತಹ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ನಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. 1966-67 ನೇ ಸಾಲಿನ ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಗ್ರಾಂಟು 22-23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಈಗ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂತಹ ಗ್ರಾಂಟು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬಾಡಿಗೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಬಹಳ ತೊಡಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಿಡಿಸಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳೆಯಾಳ ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ 5-6 ಜನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್ಮಾಸ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಡಿ. ಡಿ. ಪಿ. ಐ. ಅವರೇ ಕಾರಣ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೆಡ್ಮಾಸ್ಟರುಗಳ ಒಂದು ಸಮಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಟ್ರಾನ್ಸ್ಫರ್ಮಾಡಿ, ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಸಾಗು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಧನ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೂಲಕೆರೆ, ಬಳಗೆರೆ, ದುರ್ಗದ್, ಅಪ್ಪರ್ ಗಡಿಯೂರ್ ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಯಾವ ಕೆರೆಯ ಆಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಬೆಳೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆರಿಗೆ ಏನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಳದವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ರೇಯಾನ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬಂದಾಗಿದೆ. ಅದು ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ದಾಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬರಿಯರ್ ಗ್ರೌಂಡಿಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಜಾಗ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಬರಿಯರ್ ಗ್ರೌಂಡಿಗೋಸ್ಕರ ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

2-30 P. M.

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಾಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ವಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ (ಹಾಸನ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 6-7 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕ್ಷಾಮದ ದವಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಳಲುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ರೂಪಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಯಾವುದೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ 6-7 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಕಳೆದ 6-7 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಮನೆ ಮಠಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಇತರ ಊರುಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಮಳೆಯಾಗಿ, ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಸಿಗದೆ ನಾಶವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ರೈತರು ಯಾವ ಒಂದು ಆಶಾಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೋ, ಅದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಜನರನ್ನು ಈ ಒಂದು ಕ್ಷಾಮದಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ರೂಪಿಸಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ದೇಶದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗದೆ, ಸಾಲದ ಹೊರೆಯೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಯಾವ್ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ರೈತರು ಇವತ್ತು ಜಮೀನು ಅಬಾದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬರಗಾಲ ಬಂದುದರಿಂದ ಹಲವು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲದ ಕಂತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಪೀನಲ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕಿದಂತಹ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅವರ ಜನರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುವುದು. ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದ ಪದ್ಧತಿ ಏನೆಂದರೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು. ನೀರು ಎಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಜಾಗ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ, ಯಾವುದು ಆಗಿಲ್ಲ—ಇವು ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಹೈ ಪವರ್ ಪಂಪ್ ಹಾಕಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಕಂಟೂರ್ ಬಂಡಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆಂತೂ ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ, ಒಂದು ಎಕರೆ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ 4–6 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ, ಅದರ ನೀರನ್ನು ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಖುಷ್ಕಿ ಬೆಳೆಗೂ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಹಾಸನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಸಾಧಾರಣ 20 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೈಲೆವೆಲ್ ಚಾನಲ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ನೀರು ಈ ಚಾನಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದರಿಂದ, ಕೆರೆ ಹೆಚ್ಚು ತುಂಬಿ ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಹಾಸನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಯಗಚಿ ನದಿಗೆ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಎಲ್ಲಾ ತಯಾರಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೂಡ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ)

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಒಳಗಡೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಲ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬೋರ್ ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಒಂದೊಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗೆ 15–20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಇದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, 15–20 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಂತರ್ಗತ ಭೂಗರ್ಭ ಜಲ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆ ಮತ್ತು ನೀರಿಲ್ಲದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುರಿ ಮತ್ತು ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಕೂಡ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರ ಹಾಗೆ ಶಾಂತಿಯಿಂದ, ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ, ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಕಲೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕಲೆಯೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ಈಗ ಪೂನಾದಲ್ಲಿ ಫಿಲ್ಮ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಇದೆ, ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಉತ್ತಮ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಉತ್ತಮ ಕಲಾವಿದರು, ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಧನ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಟ್ಟು ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 10—12 ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರಿಂದ ಕಲೆಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಕೆರೆಯನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ ಯವರು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಇದರ ಬದಲು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗ ತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಅಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ದಮಯಂತಿ ಬೋರೇಗೌಡ (ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಅಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ, ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ರಿಜರ್ವ್ ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು, ಅದೇ ತರಹ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು

ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಅವರವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅವರ ಅದ್ಯಕರ್ತವ್ಯ.

ಇನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಾದಪ್ಪಗೌಡರು ಈ ಬಾಬಿಗೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹಣ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಪವ್ಯಯವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಅಪವ್ಯಯವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ತರಹ ಒಂದು ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾರನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನುಮುಂದಾದರೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಅಪವ್ಯಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರವು ದುಡ್ಡು ಅತಬಡವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಅದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಇನ್ನು ರ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಮ್ಸ್‌ನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕುಂಟುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಜನಗಳ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆ ನೋಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ದಕ್ಷತೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ರ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್‌ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರಿಗೆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಅಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜೀಪುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ರ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಮ್ಸ್‌ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೇ ಹೋಗಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಜನರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಜೀಪುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದವರು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಇತರರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವರದಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ರ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರ್ಮ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಜೀಪುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತಹ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಜೀಪುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅದ್ಯಕರ್ತವ್ಯ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಜೀಪುಗಳನ್ನು ಇತರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದು ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ದೂರವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯವರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಯೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆಯೇ ವಿನಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ರೈತರಲ್ಲದವರಿಗೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು.

ಇನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಒಂದು ವಾರ್ ಫುಟಿಂಗ್ (warfooting) ಆಗಿ, ವೇಗವಾಗಿ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸದೇ ಹೋದರೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಒಂದು ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾದ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಖಾಸಗೀಯವರಿಂದ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಮತ್ತು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಿತಿ ಇರಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೊಸವಾಗಿ ಅವನ್ನು ತೆರೆಯಬಾರದು. ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಬೇಕು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊಸ ಪ್ರೊಪೋಜರ್ ತಂದು ರ್ಯಾಂಡ್ ಆರ್ಮಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೆ ವಿಲೇಜ್ ವಾಲಂಟೀರ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂತು. ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೇಕತ 5ರಷ್ಟೂ ಸಹ ಆ ಯೋಜನೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ರ್ಯಾಂಡ್ ಆರ್ಮಿ ಕೂಡ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ದಮಯಂತಿ ಬೋರೇಗೌಡ)

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಂತೋಷಪಡಬೇಕಾದುದು ಸಹಜ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಸೇಕಡ 10ರಷ್ಟೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್ ಅದನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಡಲ್ಟರೇಷನ್ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಪ್ರೈವೆಟ್ ಡೀಲರ್‌ಗಳಿಂದ ಇವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು, ಮಣಿಷ್ಟು, ಬೂದಿ ಮಿಕ್ಸಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಯಾವ ತರಹ ಹಸುರು ಕ್ರಾಂತಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ನಮಗೆ ಕಳವಳ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡೈಜೇಷನ್ ಆಫ್ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಡೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದೇ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಈ ಒಂದು ಬಾಬಿಗಾಗಿ 40 ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ನದಸ್ಯರು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹತ್ತಿಯ ಬೆಳೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೇ. ರೈತನು ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಇರಬೇಕು. ಅವನು ಬೆಳೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಅವನಿಗೆ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನರಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅಫಾರಸ್ಟೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ದಿನದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿನದೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿನಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ನಲಹೆ.

ಇನ್ನು ಹೌಸಿಂಗ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಂ. ಸಿಟಿಗಿಂತ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ವೆಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ ಗ್ರಾಮವಿನ್ಯಾರಣೆಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜನಗಳಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಪಂಚಾಯತಿಯವರು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ. ಈ ಯೋಜನೆ ನರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಪಾಳ್ಯ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ 3-4 ಸಂಸಾರಗಳು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಆತಂಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮಂಡಲಯಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಒಂದೊವರೆ ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೂಡಲೇ ಒಬ್ಬ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ನೌಕರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಗೆಹರಿನಬೇಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ನಮುಯ, ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ವಿಷಾದಕರವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹಲಗೇ ಗೌಡ. (ಪಾಂಡವಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣದ ನಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಪಂದನಾ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಾನು ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ, ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ ಈ ನನ್ನ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಆವಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಆನಂತರ ಅದನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಅದನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಷ್ಟು ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವುದು ಸ್ತುತ್ಯಾರ್ಹ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಈ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಅದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನನಗನಿಸುತ್ತಿದೆ ಇಂಥ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಏಳಿಗೆಯ ಸಾಧನೆಯಾಗಲಾರದು ಎಂದು. ಆ ಅಭಿಮಾನ ಭಾಷಣ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಆ ಆಜ್ಞೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರು. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುವಂತಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕನ್ನಡಬಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೇಲಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ತನಕ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದು ತಮಗೇ ವೇದ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಉಪವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂಗಾಳ ದೇಶದ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲ ಯಾವ ಯಾವ ಫೈಲುಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದ್ದವೋ ಅವು ತೀರ್ಮಾನವಾಗದೆ ಹಾಗೇ ಮೂಲೆಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ತಿಳಿಯದ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವಾಗ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಭಾಷೆಯ ಏಳಿಗೆಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ—ಅವರಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಈಗ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತ ಇರುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮೂಲ ಸಲಕರಣೆಗಳೇನು ಬೇಕು ಯಾವುವು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಾ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಟೈಪ್‌ರೈಟರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಫೀಸುಗಳಿವೆ ಅವಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಟೈಪ್‌ರೈಟರುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ, ಎಷ್ಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಟೈಪಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಷಾರ್ಟ್‌ಹ್ಯಾಂಡ್ ಬಲ್ಲಂಥ ಜನರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿರಬೇಕು. ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಟೈಪ್‌ರೈಟರನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಅದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ತಿಳಿಯದು. ಇದನ್ನು ಬರೀ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಇದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಿನ್ನೂ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನಗಳು ನಡೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು ನುರಿತ ಕನ್ನಡದ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಇಲ್ಲ. ಬೇರೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪಾಠ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಇದೆಂಥ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ವಿಷಯ? ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಾವು ಖಂಡಿತ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ? ಇಂಥ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಮೂಲ ಕಾರಣರು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹಲಗೇಗೌಡ)

ಎಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ, ಆ ಸಂಬಳದ ಸ್ಕೇಲು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳ ನೌಕರನಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಭಾಷೆಯವರಿಗೇ ಒಂದೊಂದು ಸಂಬಳದ ಸ್ಕೇಲು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಬಳದ ಸ್ಕೇಲನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅನಹ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ—ಅಂಥ ಸಂಬಳದ ಸ್ಕೇಲುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಯಾರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ? ಇನ್ನಾದರೂ ಸರಕಾರದವರು ಈ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಜನರು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಜನರೇ ಅಪಾರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲೂ ಮೊದಲು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ನಂತರ ಉಳಿಯತಕ್ಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಜನಮನವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕನ್ನಡದ ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ ನೀಡತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಡ್ವರ್‌ಟೈಜ್‌ಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿ ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಡೆಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗೇ ನಿವೃತ್ತಿಹೊಂದಬೇಕು. ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯ ಬೇರೆ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುರಸ್ಕಾರವೂ ಆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ತನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿರ ಕೂಡದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರಕಾರ ಒಂದು ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿವಿಜನ್ ಗುಮಾಸ್ತನಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವಾಗ ಆತನು ತಹಶೀಲ್ದಾರನಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದೇ ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಆತನಿಗೆ ಇರಬಾರದೆಂಬ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ದಯಮಾಡಿ ಹಿಂದಿನವರು ಮಾಡಿದ್ದ ಆ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು 'ವಾಪಸ್' ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ನೀರಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕಾಣುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ. ಖುಷ್ಕಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ರೈತನಿಗೆ ಸಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಬತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಸರಬರಾಯಿ ಆಗತಕ್ಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳು ಕೀಳು ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಕಾರಣ ರೈತರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಅವರು ಹಾಳಾದರೆಂದು ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ದಮಯಂತಿ ಬೋರೇಗೌಡ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆ ರೈತನು ತನ್ನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಸಾಲಗಾರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

3-00 P.M.

ಇನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ. 100 ಅಡಿ ಬಾವಿ ತೋಡಿದರೂ ನೀರು ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದು ಯಾವಾಗ ? ಅಕ್ಟೋಬರ್, ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆವಾಗ ಮಳೆಗಾಲ, ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ನೀರು ಇರುತ್ತದೆ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ಮತ್ತು ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ, ಆಗ ಸಹಾಯಧನ ಬರಬೇಕು. ಈಗ 500 ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾವಿ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ 200 ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾವಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಪಾಂಡವಪುರವನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ನಾಡು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. 200 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 30 ಊರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು, ತಿನ್ನಲು ಅನ್ನ, ಉಡಲು ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜೀವನವನ್ನು ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಬಡ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಬಡವನು ಸತ್ತರೆ ಸುಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಒಂದು ಸಂಸಾರದ ಜೀವನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ನಾನು ಸಾವಿಗೆ ಅಂಜುವವನಲ್ಲ, ಮರಣಕ್ಕೆ ಅಂಜುವವನಲ್ಲ, ಯಾರು ಸತ್ತರೂ ದುಃಖ ಪಡುವವನಲ್ಲ, ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಮರಣ ಕೊಡಬೇಡ ದೇವರೇ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯನಾದ ನನ್ನ ಒಬ್ಬನ ಸಂಸಾರದ ಸ್ಥಿತಿ ಈ ರೀತಿಯಿರುವಾಗ, ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಜೀವನ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಹೋಗದಿದ್ದರೂ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಅನುಭವ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವಯುತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ 10—12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಮಂಡ್ಯಾದ ದೋಣಿಕೆರೆ ರಸ್ತೆ 12 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಊರಿನ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಿಸಿ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿದರು. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮದವರು ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎನ್. ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಬಳಿಗೆರೆ).—ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ಅನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯೂ ಕೂಡ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಅಸ್ತಿ ವಿವರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಂಪಲ್ಸರಿ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಇದೆ, ಉಳಿತಾಯ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು, ಬ್ಲಾಕ್ ಮನಿ ಪ್ರಸಾರ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳು ತಲೆಕೆಳಗಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಲಂಚ ಮತ್ತು ಕರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕಳ್ಳರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಲಂಚವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಲಂಚದ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬನವಯ್ಯ)

ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಸಮತಾವಾದವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇವಲ 3 ಪರ್ಸೆಂಟು ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದ ನಂಬಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಮತಾವಾದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇದು ಜೊಳ್ಳು ಘೋಷಣೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಈಗ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗರಾದರೂ ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು, ಗೊಬ್ಬರ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಏನು ಇವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ರೈತರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಜರೂರಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಒಂದು ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ದಾವೋದರ ಮುಲ್ಕ (ಮೂಡುಬಿದ್ರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಮೇಲೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ವಿಜಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುವ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಅರಿತು ಅವರ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವರ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಸಂದಿದೆ. ಈ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಟೀಕಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬಿಗಿರುವ ಕೆಲವು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು, ಈಗ ಆಗಬೇಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನೂ ತರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ನೋಡಿದಾಗ ನಮಗೆ ಮೊದಲು ಕಾಣುವುದು ಭೂಮಸೂದೆ ವಿಷಯ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷದಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಭೂಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ, ನಿಮಗೆ ಪಟ್ಟ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಚುನಾವಣಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಚುನಾವಣೆ ಕಳೆದ ನಂತರ ಮರೆಯುವುದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಲ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಇಟ್ಟ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೀಫಾರಂಸ್‌ನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಆಡುವ ಹೊಲವಾಗಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ತರಹ ಸಹಾಯವೂ ದೊರಕಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಎಂದರೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು. ಇವರು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ತಪ್ಪಿದರೆ 3 ವರ್ಷ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಒಡವ 500 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 100 ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಷೇರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ 100 ರೂಪಾಯಿ ಅವನು ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಷೇರಿನ ಮೇಲೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಇವೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇವೆ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಇವೆ. ಆದರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ, ಬಡಜನಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಬಣ್ಣದ ನೀರು ಸಿಕ್ಕು

3-00 P.M.

ಇನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ. 100 ಅಡಿ ಬಾವಿ ತೋಡಿದರೂ ನೀರು ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದು ಯಾವಾಗ ? ಅಕ್ಟೋಬರ್, ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆವಾಗ ಮಳೆಗಾಲ, ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ನೀರು ಇರುತ್ತದೆ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಮತ್ತು ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ, ಆಗ ಸಹಾಯಧನ ಬರಬೇಕು. ಈಗ 500 ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾವಿ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ 200 ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾವಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಪಾಂಡವಪುರವನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ನಾಡು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. 200 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 30 ಊರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು, ತಿನ್ನಲು ಅನ್ನ, ಉಡಲು ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜೀವನವನ್ನು ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಬಡ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಬಡವನು ನತ್ತರೆ ಸುಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಒಂದು ಸಂಸಾರದ ಜೀವನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ನಾನು ಸಾವಿಗೆ ಅಂಜುವವನಲ್ಲ, ಮರಣಕ್ಕೆ ಅಂಜುವವನಲ್ಲ, ಯಾರು ನತ್ತರೂ ದುಃಖ ಪಡುವವನಲ್ಲ, ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಮರಣ ಕೊಡಬೇಡ ದೇವರೇ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯನಾದ ನನ್ನ ಒಬ್ಬನ ಸಂಸಾರದ ಸ್ಥಿತಿ ಈ ರೀತಿಯಿರುವಾಗ, ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಜೀವನ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಹೋಗದಿದ್ದರೂ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಾ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಅನುಭವ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ನಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವಯುತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ 10—12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಮಂಡ್ಯಾದ ದೋಣಿಕೆರೆ ರಸ್ತೆ 12 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಊರಿನ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಿಸಿ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿದರು. ಆರಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದವರು ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎನ್. ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಬೆಳಿಗೆರೆ).—ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ಅನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯೂ ಕೂಡ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಆಸ್ತಿ ವಿವರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಂಪಲ್ಸರಿ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಇದೆ, ಉಳಿತಾಯ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು, ಬ್ಲಾಕ್ ಮನಿ ಪ್ರಸಾರ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳು ತಲೆಕೆಳಗಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಲಂಚ ಮತ್ತು ಕರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕಳ್ಳರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಲಂಚವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಲಂಚದ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎನ್. ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಆರ್.ಟಿ.ಓ. ಮತ್ತು ಸೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಲಂಚ ವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ತೆರಿಗೆ ಕಳ್ಳರು, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಓನರ್ಸ್, ಲಕ್ಕರ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಫ್ಯಾಕ್ಚರರ್ಸ್, ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡದೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು ? ನಿಜವಾಗಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಜಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು ಈಗ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮ. ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗುಮಾಸ್ತಗಿರಿಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಬದಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಫಾರ್ಮ್ಸ್, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಐದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತಾನು ನೌಕರಿಯಿಲ್ಲ ನಂಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಒಂದು ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಧೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಅನೇಕ ಬಡ ಜನರು ಕುಡಿದು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಹರಿಜನರು ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾನನಿರೋಧ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಡತನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಸಮಾಜವಾದದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಟೌನಿನಲ್ಲೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲೂ ಜನತಾ ಬಜಾರ್ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬಸವಯ್ಯ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ವಂದಿಸಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ನಿನ್ನಾರವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಭಾವದಿಂದ ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಜವಾಗಿ ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಕೋಕನಟ್ ಪಿಕ್ ಅಪ್ಸ್ ಒದಗಿಸಿ ಅದರ ಮೇಂಟನೆನ್ಸ್ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಅನೇಕ ಉಲ್ಲನ್ ವೀವರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಾಟನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನೇಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ವೂಲ್ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆವಷ್ಟು ಬೇಗ ಷೀಪ್‌ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಫಾರಂ ಒಂದನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕುರಿ ಸಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ನೇಕಾರರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಿ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವಂತೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಎಜುಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್‌ಗಳವರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಸೌಕರ್ಯ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಹಕಾರಿ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲದ ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅನ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರೊನೋಟ್‌ಗಳು ಡಿಕ್ರಿ ಆಗಿರ

ತಕ್ಕಂಥ ದಾವೆಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ತರಬೇಕು. ಹೈಯರ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಇದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಸಾಲ ವಸೂಲಿ ಆಗದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಡೀಸೆಂಟ್ರಲೈಸೇಷನ್ ಆಫ್ ಪವರ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಿಸ್‌ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಸ್ಪೆನ್‌ಷನ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗಾಗಲಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರಾಗಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅಥವಾ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರು ಸಸ್ಪೆನ್‌ಷನ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸೊಸೈಟಿ ನಿರ್ನಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹೋಗಾರಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಾರ್ಪರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಪುರನಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಾಗ 6 ಲಕ್ಷ 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ 2 ತಿಂಗಳು ಆದರೂ ಕೂಡ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಸ್ಟೀಲ್ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಬಾಬುಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 10 ಪರ್ಸೆಂಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಿಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ನೀರು ತೊಂದರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಊರುಗಳಿಗೂ ನೀರು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಸಿಹಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಕಡೆ ರಿಗ್ ಬೋರ್ ಒದಗಿಸಿ, ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ನೀರಿನ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಇನ್ನು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕಂಪಲ್ಸರಿಯಾಗಿ ತರದೇ ಇದ್ದರೆ ಸಕ್ಸೆಸ್ ಆಗುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಾಲಂಟೀರ್ಸ್ ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಂಪಲ್ಸರಿಯಾಗಿ ತಂದರೆ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಂದು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಿರುವ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಮುಜರಾಯಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸ್ಥಳ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣವತಿಯಿಂದ ಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಮತಾವಾದದ ಬೋಧನೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಚೊಳ್ಳು ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನರಕಾರಿ ನೌಕರರ ವಿಷಯ. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಪೇ-ಸ್ಕೇಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು 3 ಪರ್ಸೆಂಟು ಇರಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹ ಪೇ-ಸ್ಕೇಲ್ಸ್ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಸ್ಕಾವೆಂಜರ್, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಸ್ಕಾವೆಂಜರ್‌ಗಿಂತ ಇಮ್ಮಡಿ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇಬ್ಬರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರವೇ ಹೊಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮತಾವಾದವನ್ನು ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಾರತಕ್ಕ ಕೂದಲಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಹೇಗೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ದಪ್ಪ ಕೂದಲಿಗೆ ಕೂದಲು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ, ಮುಖದಲ್ಲಿರುವ ಕೂದಲಿಗೆ ಮೀಸೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ, ಗುಪ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ, ಹಾಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತಮಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬಸವಯ್ಯ)

ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಸಮತಾವಾದವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕೇವಲ 3 ಪರ್ಸೆಂಟು ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದ ಸಂಬಳದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಮತಾವಾದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇದು ಜೊಳ್ಳು ಘೋಷಣೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಈಗ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು, ಗೊಬ್ಬರ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಏನು ಇವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ರೈತರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ದಾವೋದರ ಮುಲ್ಕ (ಮೂಡಬಿದ್ರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಮೇಲೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ವಿಜಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುವ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಅರಿತು ಅವರ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವರ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ನಂದಿದೆ. ಈ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಟೀಕಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಆಗಿರುವ ಕೆಲವು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು, ಈಗ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನೂ ತರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ನೋಡಿದಾಗ ನಮಗೆ ಮೊದಲು ಕಾಣುವುದು ಭೂಮಸೂದೆ ವಿಷಯ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷದಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಭೂಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ, ನಿಮಗೆ ಪಟ್ಟ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಚುನಾವಣಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಚುನಾವಣೆ ಕಳೆದ ನಂತರ ಮರೆಯುವುದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಲ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಇಟ್ಟ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೀಫಾರಂಸ್‌ನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಯ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಆಡುವ ಹೊಲವಾಗಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ತರಹ ಸಹಾಯವೂ ದೊರಕಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಎಂದರೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು. ಇವರು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ತಪ್ಪಿದರೆ 3 ವರ್ಷ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಬಡವ 500 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 100 ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಷೇರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ 100 ರೂಪಾಯಿ ಅವನು ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಷೇರಿನ ಮೇಲೆ ಈ ಸಾಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಲಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಇವೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇವೆ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಇವೆ. ಆದರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ, ಬಡಜನಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಬಣ್ಣದ ನೀರು ಸಿಕ್ಕು

ತ್ತದೆ. ಆದು ಮಿಕ್ಸ್ಚರ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನು 10—14 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡಿದ ಡಾಕ್ಟರ್. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಆನರರಿಯಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಹಳ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಉಡುಪಿಯವರೆಗೆ ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ಸಮುದ್ರತೀರ ಇರುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾಲು ರೋಗದ ಹಾವಳಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸೇಕಡ 5 ಮಂದಿ ಇದರಿಂದ ನರಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ರೋಗ ಮುಲ್ಕಿಯಲ್ಲ ಸೇಕಡ 30 ರಷ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ ಈ ರೋಗ ಹರಡದಂತೆಯೂ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆಯೂ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ನುಮಾರು ಸೇಕಡ 30 ರಷ್ಟು ಬಿಲ್ಲರಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಜನಾಂಗ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಅವರು ಮೂರ್ತಿಧಾರರು, ಅದು ಅವರ ಕಸಬು. 1968 ರವರೆಗೆ ಅವರು ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಆದಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. 1968 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ ಪಾನ ನಿರೋಧ ರದ್ದು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಪರವಾನಿಗೆಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಆಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ 10 ಸಾವಿರ ಮೂರ್ತದಾರರಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಮಂದಿಗೆ ಕೆಲಸವಿದ್ದು ಉಳಿದ 7 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿ ಹಿಂದಿನಂತೆ ತೆರಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 1968 ರವರೆಗೆ ಒಂದೊಂದೇ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ನಂತರ ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರಾಗಿ ಅಥವಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ವಾರಾಗಿ ಏಲಂ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ರೀತಿಯ ಏ ಕ್ಸೈಜ್ ಏಲಂ 10—12 ಬಂಡವಾಳಗಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ನುಮಾರು 5೦ ಸಾವಿರ ಮೂರ್ತದಾರರಿಗೆ, 10 ಸಾವಿರ ಸಣ್ಣ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ನಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೇವಲ 10—12 ಜನರು ಮಾತ್ರ ಬಂಡವಾಳಗಾರರಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡ ಬಾರದು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಲಾಭವಾಗುವಂತೆ ಒಂದೊಂದೇ ಅಂಗಡಿ ಏಲಂ ಮಾಡಬೇಕು. 1968 ರಲ್ಲಿ ಏಲಂ ಮಾಡಿದಾಗ ಮತ್ತು 1971 ರಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ವಾರಾಗಿ ಏಲಂ ಮಾಡಿದಾಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನುಮಾರು ಏಳೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು 68 ರಲ್ಲಿ 31 ಸಾವಿರ ತೆಂಗಿನಮರ ಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳೆದ ವರ್ಷ 13 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಅರ್ಧ ತೆರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳನ್ನು ಕೈಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರ 2 ಲಕ್ಷದ 87 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ (ಮಾಲೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ನಾನು ಕೆಲವು ಅಂಶ ಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರುವು ದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಪಕ್ಷದವರು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಯಶೀಲ ರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲೇಬೇಕು. ತರುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅಡ್ಡಿಆತಂಕಗಳಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಸಮಾಜವಾದ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು, ನಾವು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಾರ್ಯತಃ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮುಂದಿನ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅಥವಾ ಅವರು ಮತ್ತೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಈಗಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ನಾನು ಇಂಟರ್‌ವೇಡ್ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶ ಮದ್ರಾಸಿನ ಸೇಲಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿತ್ತು, ಅಲ್ಲಿ ಸೇಂದಿ ಕುಡಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸೇಂದಿ ಯನ್ನು ಹರಿಜನರು ಮಾತ್ರ ಕುಡಿಯುವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಹಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಈಗ ಸೇಂದಿ ಕುಡಿಯುವುದು ಒಂದು ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕುಡಿಯುವರು. ಯಾರು ಪಾನಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ)

ಬಂದ ಮೇಲೆ ಚಳವಿರುವವರು ಕಳ್ಳಬಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿ ಕುಡಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಲದ ತೊಗಟೆ ಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಬೇಲದ ಗಿಡಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಬೇಕಾದ ಮರಮುಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಕೂಡ ಹೆಂಚು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಆಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಕನ್ನಡ ದೇಶಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು, ವ್ಯವಹಾರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತೊಡಕ್ಕೇನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೂರ್ವದ ಕಡೆಯಿಂದ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರು ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ, ಉತ್ತರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಉರ್ದು ಮಾತನಾಡುವವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ತಮಿಳರು ಬಂದಿರುವರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಮರಾಠಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವವರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳವರು ಬಂದು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷು, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು, ತಮಿಳು, ಮರಾಠಿ ಕಲಿತವರೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದಿರುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಅಂದರೆ ಎರಡು ದಶಕಗಳವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದಿರುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

3-30 P.M.

ನಾನು ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಾದ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬರುವವನು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಬಹಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶ. ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಡಮೆ. ಬಾವಿಯನ್ನು ಕೊರೆದು ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಚ್.ಪಿ.ಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಬೆಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆ, ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಾಗ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದನ್ನು ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರು ಅವರ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಸಲ ನಾಲ್ಕೈದು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಕೇಳಿದರೂ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ನಾಟ್ ಫೀಸಿಬಲ್ ಎಂದು ಪಾಪನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರಾಲೋಚಿಸಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸದಂತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೊಂಡು ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಾಟರ್ ಟೇಬರ್ ಕಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಬ್ಲಾಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಹೋದ ವರ್ಷ ಬಂಡೆ ಬ್ಲಾಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಿಗ್ಸ್‌ಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ 55 ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಈ ವರ್ಷ 110 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಜಿಲ್ಟಾನ್ ಬೆಲೆ ಕೂಡ ಪಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕೇಪುಗಳು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಂಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬಡ್ಡಿ ಜೀವಿಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರು ಅದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ರೈತರ ಸರದಿ ಬಂದಾಗ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಲನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಡೆಯದಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಬಿ.ಇ.ಎಂ.ಎಲ್. ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಕೋಲಾರದ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಳಿಂದ ರಾಯಲ್ಟಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ

ದಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದರ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಬಂದಿದೆ. 20 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬಾಣಾವರ ಕೆರೆಯ ನೀರು ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆನಂತರ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ನೀರು ಬಂತು. ಈಗ ಅದೂ ಸಾಕಾಗದೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಗಂಗಾ ನದಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಹಣ ದೊರೆಯುದೆ ಹೋದರೆ ಏನೇನು ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡು ವುದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಧಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಯೂ ಆಗು ವುದಿಲ್ಲ. ಇನಾಂಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ 10 ವರ್ಷ ಕಾಲವಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಅದರ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೂ ತೊಂದರೆ ಯಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬೇಗ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪ ಗೌಡ (ಶೃಂಗೇರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಆ ಒಂದು ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಚಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟಿನ ವಿಷಯ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಮೊದಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಅಂತ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇರಾಖೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಮೂರು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಹೊರಗೆ ಬಾರದೆ ಹೋದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವರು ಯಾರು ಎಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಕೈವಾಡವಿದೆ ಎನ್ನುವ ತಕರಾರು ಇದ್ದು ಆ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷವಾದರೂ ಅವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಮಳೆಯಾಗು ವುದರಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತು, ಆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗು ತ್ತದೆಯೇ, ಆಗಿರುವಂಥ ತಪ್ಪನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಆಗಿರುವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇರಲಿ ಎಂದು ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರವಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ದಯಮಾಡಿ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವಾರವಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವರವರ ಇಲಾಖೆಗಳ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆದು ನೋಡತಕ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಆಡಳಿತ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಜನ ಶಾಸಕರು ಬಂದು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಓಪನ್ ಮಾಡಬೇಕು' ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಓಪನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿದ್ದರೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬರೀ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಕರೆಯಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಮೊದಲೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಬರೀ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿ, ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆ ತಡವಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಯಾವುದರ ಪರಿಶೀಲನೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟೂರ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ)

ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದೆರಡು ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪೂರ್ಣ ಕಾಲ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ನೋಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದೆರಡು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

30-3-1972 ರಂದು ನಾನು ಆಹಾರ ಇರಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಒಂದು ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೂಕಾಲು ಗಿಂಟೆಯಲ್ಲಿ, 12 ಕುರ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜನರಿದ್ದರು. ಉಳಿದ 10 ಕುರ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿರಲಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಆಡಳಿತ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಇನ್ನು ಬಾಕಿ ಕಡೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ?

11-4-1972 ರಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಯಾರನ್ನೋ ಕಾಣಲು, ಹೋದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 9 ಕುರ್ಚಿಗಳಿದ್ದರೆ, ಕೇವಲ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಒಬ್ಬರು ಏಕೆ ಇರುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಕಾಫಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಆಫೀಸರ ಹತ್ತಿರ ಫೈಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಜನರೂ ಕೂಡ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಕೆಲವರು ಬಹಳ ಜನ ಪದವೀಧರರು ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಸ್ವಂತ ದುಡಿಮಿಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಪೋಟೊ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನಗಳಿಂದ. ಅವರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 80 ರಷ್ಟು ಜನ ಊಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಉದ್ಯೋಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಇಂದು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಆದರಂತೆ ನೀವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂದು employment ಮೆಂಟನ್ನು ಹಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಲು ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಆಫೀಸು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಬರೀ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಏನಾ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಂತಹ ಒಂದು ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಆಫೀಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಡವಿಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಇಡರಾಗಿದೆ ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಸರಕಾರ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಎರಡು ಬೋರ್ಡುಗಳಾಗಿ ಆದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ, ನಾವು ಬರೀ ಸಂಬಳವೇ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಆಮೇರೆ ಎಸ್.ಡಿ.ಒ. ಆಫೀಸು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ಬರೀ ಪೋಸ್ಟು ಆಫೀಸು ಆಗಿದೆ ಮತ್ತೆ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರು ಆಫೀಸುಗಳಿವೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಬರೀ ಪೋಸ್ಟು ಆಫೀಸಿನಂತೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೇನಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಏನೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಕೆಲಸ ಇದರಿಂದ ಇಂದು ಆರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದು ಬಹು ಅಗತ್ಯ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಆಗಿನ ಸರಕಾರದಲ್ಲೂ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಇಂತಹ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಈಗಲಾದರೂ ಸರಕಾರ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಇವುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶೀಘ್ರವಾದ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎಜುಕೇಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಜನತೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಇಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇಂದು ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಾಗಿ ಕೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬಾಡಿಗೆ ಪಡೆಯಬಹುದು ಸರಕಾರದವರು ಸುಮಾರು 48 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಾಡಿಗೆ ಯ್ತಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಶ್ಯಂಗೇರಿ ಕಾಲೇಜು ಬಿಲ್ಡಿಂಗಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದೇ ಲಾಭ. ಹೀಗೆ ಇಂದು

ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಕ್ರಮಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದರೆ ಇಂದು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಕ್ರಮಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್‌ರವರು ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿದವರು ಮತ್ತು ಖಾನಗೀ ಶಾಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಶಾಲೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಖಾನಗಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಸರಕಾರವೇ ನಡೆಸಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಕೂಲ ಆಗುತ್ತದೆ. ಜಾಗ್ರತೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೋಡ್ಡು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸಾರಿ ಕೂಡ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅದು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಇಂದು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜು ಎಂದು ಬೋರ್ಡು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸರ್ವಿಸು ಬಸ್ಸುಗಳಂತೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಮನಾಪಲಿ ರೋಡುಗಳಲ್ಲ ಇವುಗಳು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ನುಮಾರು ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲೇ 10-15 ಬಸ್ಸುಗಳು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜು ಇಲ್ಲವೇ ಟೂರಿಸ್ಟು ಎಂದು ಬೋರ್ಡು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಈಗ ಹಗಲೂ ಸಹ ಇವು ರೆಗ್ಯುಲರು ಬಸ್ಸುಗಳಂತೆ ಓಡಾಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಿಟ್ಟು ಯಾರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೋ ಇರುತ್ತದೆ. ಓಡಿಸುವವರು ಬೇರೆ ಒಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಏಜಂಟರುಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಇರುತ್ತಾರೆ. ದಿನ ವಹಿ ಇಂಥಾ ಊರುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಇದೆ ಎಂತ ಬೋರ್ಡ ಸಹ ಸರ್ಕಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಈ ಬಸ್ಸಿನವರೇ ಜನಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದೆ, ಆದರೆ ಅವರಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮಗೇನೇ ವಹಿಸಿದರೆ ನಾವು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜುಗಳು ಹಾಗೂ ಟೂರಿಸ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳ ಓಡಾಟ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸರ್ಕಾರವೇ ನಡೆಸಲು ಬದ್ಧರಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರ್ಮಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† **Sri PRABHAKAR TELKAR** (Kalgi).—Madam Speaker, while supporting the motion of thanks for the Governor's address, I want to make certain suggestions to the Government so that they can look into them as they are very important from the point of view of public. Regarding the law and order situation in Gulbarga City on the 28th Feb. 1972, I may submit that the Police Administration was not proper there for about three days. During those three days, riots, looting and arson took place without any fear of the police administration. In fact, I myself tried to contact the Deputy Commissioner, the S.P. and also the D.I.G over phones but there was no response for about 2-3 hours. This clearly shows that the police administration was not at all proper. In every nook and corner of the City looting was going without any fear. This happened before the present Government took charge. The victims of the riots have been given certain compensation for the loss they have suffered. In this connection I would like to submit that the compensation paid to the victims is too meagre when compared to the loss sustained by the victims of the riots. I request the Government kindly to give them loan so that they can come up and carry on their normal avocations.

(SRI PRABHAKAR TELKAR)

Coming to the agriculture, I think the Government has given more attention to the problems of small farmers and the marginal farmers. It gives me pleasure to note that the Government has decided to sink 20,000 irrigation wells in the State. The previous Government had decided to give exemption from paying land revenue to the small holders. On this account the loss to Government was to the tune of Rs. 2 crores per annum. In this respect, the Hon. Minister for Finance also gave certain explanation. I would like to submit that giving exemption of land revenue to the small holders is not proper. A small holder who is owning about 10 acres of land is proposed to be exempted from the payment of land revenue provided the present Government thinks of implementing the decision of the previous Government. The small holders might pay Rs. 10 as land revenue. He does not mind paying such a small sum. Even if this is exempted, the loss to Government would be Rs. 2 crores per annum. In this connection I would like to submit that the sum of Rs. 2 crores might be usefully utilised if the Government were to sink wells for the benefit of small holders. This would really help the small farmers to a great extent. They will be very much benefited by these wells. Therefore, I sincerely submit that Therefore, I sincerely submit that by exempting the land revenue we are not helping the small holders. Even the small holders of land are not in favour of it, because they have some moral fear that unless they pay something to the Government, they will not be real owners. Therefore, this should not be the policy of the Government. The revenue realised in this regard could be utilised for sinking of wells all over the State. Nearly 8,000 wells could be sunk out of the money realised.

Regarding education I want to submit one or two words. The private institutions which are running some colleges and schools are extracting heavy amount of money from the public. We know that the K.L.E. Society is running a Medical College in Gulbarga. For each seat in the Medical College, the Society collects Rs. 5,000 as capitation fees. How can a poor parent pay so much ? At the time of addmission there are persons who pay Rs. 50,000 per seat. It is a different matter because they can afford to do so. Therefore, I request the Government to look into the matter and see that necessary steps are taken to alleviate the difficulties of the poor parents and also see that the Government will have control over these institutions. There was an enquiry being held by the previous Government. But this enquiry was stopped abruptly. The Government therefore, should see that an enquiry is held in the matter and see that the currupt practices are stopped. With these words I conclude. I thank the Chair for having given me an opportunity to speak.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ (ಶಿರಗುಪ್ಪ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ

ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಡಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಗಡಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಗಡಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಇದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಗಡಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ 1953 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿತು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮೊದಲು 9 ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತಹ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೆ.ಪಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ 9 ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳ ಪೈಕಿ 3 ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಯದುರ್ಗ, ಆಲೂರು, ಮಡಕಶಿರ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳು ಇನ್ನೂ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ಉಳಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳ ಜನರು ಕಳೆದ 18 ವರ್ಷದಿಂದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಸತತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ನವರು ಸಹ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೂ ಸಹ ಆಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಗಡಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಸುಮ್ಮನಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಡಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟಾ ಬೇಗ, ಆಲೂರು ರಾಯದುರ್ಗ, ಮಡಕಶಿರ ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿಹೋಗಿವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಹೊಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಸಹ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರ ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೇರಿಕಾದವರು ಚಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದರು, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸರಿಯಾದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳು ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಸುಮಾರು 24 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 75 ರಷ್ಟು ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮರೆಯಬಾರದು. ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಸ್‌ಗಳು ಹೋಗುವಂತೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು 1960 ರಲ್ಲಿ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 58 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಯಕಟ್ ರೋಡನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಅರ್ಧ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ನಿದಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸುದ್ದಿಪದಿಂದ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೇ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಆಯಕಟ್ ರೋಡನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರೇ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ರೈಲ್ವೆ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ರೈಲು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ)

ತುಂಗಭದ್ರಾ ರೈಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲೋ-ಲೆವಲ್ ಚಾನಲ್‌ನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ 30 ಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕೂಡ ಏಪ್ರಿಲ್ 30 ಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚುವುದು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ 15 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ 30 ಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಮೇ 15 ರವರೆಗೂ ನೀರು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಜನ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸುಮಾರು 2-3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಮೇ 15 ರವರೆಗೂ ನೀರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋಅಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಅಲ್ಲ ಅನೇಕ ಗುಂಪುಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬರು ಸ್ಪೆಷರ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಆಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಯ ಅನೇಕ ಜನ ರೈತರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ತಮಗಿಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

4-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಬಂಗಿ (ಜಮಖಂಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವಂದನಾರ್ಪಣಾ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಏನಿದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನ ನೇಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ನೇಕಾರರು ಕೆಲವರು ಕೇವಲ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ, ನೂಲಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ನೇಯುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಪವರ್‌ಲೂಮ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಮಾಲೀಕರು ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೇಯಿಕೂಡದು ಎಂದು ಚೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ಸ್ ಕಮೀಷನರು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೇಕಾರರು ಹ್ಯಾಂಡ್ಲೂಮ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಪವರ್ ಲೂಮ್‌ಗಳಿಂದ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೇಯಬಾರದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೇದರೆ ಅದು ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಚೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ಸ್ ಕಮೀಷನರು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮವೀರ ಅವರು ಒಂದು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿ ಎರ್ನಾಡಿಪ್ಪೆಟ ಕಮೀಷನರಿಗೂ ಕೂಡ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು, ಯಾರಾದರೂ ಪವರ್ ಲೂಮ್‌ಗಳವು ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಪವರ್ ಲೂಮ್‌ಗಳವರು ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ಇದುವರೆಗೂ ಇಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ 500 ಜನ ಹ್ಯಾಂಡ್ಲೂಮ್ ನೇಕಾರರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಾನ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಿಸಿ ಚೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ಸ್ ಕಮೀಷನರ ಹುಕುಂ ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಬಡನೇಕಾರರ ಗೋಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಜಾಪುರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದಂತಹ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಕೊಯನಾ ರಿಜರ್ವಾಯರ್‌ನಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು 10 ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೋಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಮಿಯು ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭೂಮಾಲೀಕನಿಂದಲೂ ನಾಮಿನರ್ ಫೀಜನ್ನು ಕಂದಾಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯರೇ, ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಬೂದಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಂಡದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಬಹಳ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನೀತಿ, ಧೋರಣೆ, ಸಮಾಜವಾದದ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಬಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಧರ್ಮ ಯುದ್ಧ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೂ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನೆರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೇಲೆ ಭಾರಿ ಶತ್ರುಗಳು ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ನೆರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ದಾಳಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯುದ್ಧದಿಂದಲೂ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿರಾಟಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಗೋಗ್ರಹಣದ್ದು ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಅಂಥಾ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಇದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿರುವುದು ನಮಗೆ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಧಿಕೃತಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರ. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನಾಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕನ್ನಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈಗರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರಕಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಅದೃಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಆಂಧ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು ಈಗ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ನುದ್ದೈವ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಕನ್ನಡದ ಉಲ್ಲೇಖ ಇದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಲ್ಲಿ 100 ಕ್ಕೆ 99 ಜನ ಕನ್ನಡ ದೇಶದವರು. ಕನ್ನಡ ತಿಳಿಯತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬಹಳ ಕುತೂಬಲದಿಂದ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಚಿವಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬಾರದಿದ್ದರ ಹೋಗಲಿ, ಕನ್ನಡ ಬರತಕ್ಕವರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಶೋಕಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ನಾನು

(ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ)

ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಮಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಇದೇ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕಠಿಣವಾದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಕಾವು ನನಗೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ತಟ್ಟಿದೆ. ಈಗ್ಗೆ 8–10 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಿ. ಇ. ಮತ್ತು ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾದ ತರುಣರಿಗೆ 50 ಸಾವಿರ, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡಲು ಜನ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ನನ್ನ ಮಗನೇ ಒಬ್ಬನು ಬಿ. ಇ. ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳದ ಕೆಲಸವೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ವರದಕ್ಷಿಣೆಯೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನಂಥವನ ಗತಿಯೇ ಹೀಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳ ಗತಿ ಏನು? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೇ ಆದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಯವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಖಾತೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದೇ ರೀತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಮಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರ ಗೋಡೆ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಏನು ಕಾರ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಡಳಿತದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಚಾಟಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆದು ಅವರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೂ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇವು ಭರ್ಜರಿ ಸಂಘಗಳಾಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಆಶಾಭಾವನೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಇವತ್ತು ನಾವು ಕೂಡ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಸಹಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ 4—5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಿರ್ಬಂಧನೆ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಹೇಮಾವತಿ ನೀರನ್ನು ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒದಗಿಸುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ವಿಚಾರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷವಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಪೀಳಿಗೆ ಬರ ಬರುತ್ತಾ ಬಹಳ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಘಾತಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಪೀಳಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಪದವೀಧರರು ಎಲ್ಲಾ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಮೂರಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ, ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಜನಾಂಗದವರು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡದೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3 ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಗುಡಿನಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಜನರು ಮತ್ತು ಕೂಲಿಗಾರ ಜನರು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರು, ಪಂಗಡದವರು ಈ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಹುಕುಂ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಜಾತಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ನಮನಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಯಾರು ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸ

ಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಾಗ ಗಂಡನನ್ನು ಬೇರೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪುನಃ ಇಟ್ಟರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರು ಹೊರಗೆ ಬರುವಾಗ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ವಿಚಾರ. ಇವತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಈ ಬಸ್ಸುಗಳ ಓಡಾಟ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಸ್ ಇದ್ದರೆ, ಡ್ರೈವರ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಡ್ರೈವರ್ ಇದ್ದರೆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಇದ್ದರೆ ಬಸ್ಸೇ ಸರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವ ಬದಲು ಇದನ್ನು ಖಾಸಗೀಯವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ನಷ್ಟವನ್ನಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು; ಮತ್ತು ಜನರಿಂದ ಬರುವಂತಹ ದೂರು ಗಳನ್ನಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬಾರದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ನದಸ್ಯನ ಸ್ಥಾನಮಾನವೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕೆಲವರು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹರಿಜನರು ಯಾರೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿ ನಲ್ಲೂ ಹರಿಜನ ಕೇರಿಗಳನ್ನು ಊರಿನ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಕೇರಿಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಹೆಂಡದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು ಅವರು ಸವರ್ಣ ಹಿಂದುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವಂತೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಇದು ಉತ್ತಮವಾಗಬಹುದು. ಕೇವಲ ಆಡಂಬರದ ಅಬ್ಬರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರರು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಬಸವೇಶ್ವರರು ಅರಳಯ್ಯನ ಮಗನಿಗೆ ಮಾದರನನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಯನ್ನು ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡ ಬೇಕೇ ಹೊರತು ನುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ಅನೇಕಲ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಲ್ಲರೂ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಕಾಲವಾದರೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕಾದ ಅನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಅತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಯಾವ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂಬು ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವನ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಬಡವರು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಂತಹ ದೂರು ಕೊಟ್ಟ ಜನರನ್ನೇ ರಾತಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಕೆಲವೇ ಜನ ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಹಣವನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ)

ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಕಾನೂನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಭೂಮಿ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕೈದು ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಜನ ಶ್ರೀಮಂತರು ಅದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿಬ್ಬಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅನೇಕರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಎಂದು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಡು ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2-3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ನ್ಯಾಷನರ್‌ಪಾರ್ಕ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಸಹಾಯದಿಂದ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲೂಕಳ್ಳರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಸ್ಥರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವೇ ಮುಖಂಡರು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನೂತನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿರುವವರು ಬಹಳ ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯ. ಅನೇಕರ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು 25 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸಹ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಬಸಿರು ಹೆಂಗಸೂ ಸಹ ಆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ರಸ್ತೆಗಳ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈಗ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಸ್ಸುಗಳ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನರ್ ಹೈರೋಡ್ ಇದೆ. ಅದು ಹೊಸೂರು-ಸೇಲಂ ರೋಡ್. ಒಂದೊಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 200-300 ಜನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ದಿವಸ ಗಟ್ಟಲೆ ಕಾದರೂ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಬಸ್ಸು ಓಡಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರೀ

ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಅವರವರ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಲವು ಜನರು ಅವರಿಗೆ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯನ್ಸ್ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಡವರ ಅರ್ಜಿ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಮೂರೆಗೆ ಒತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮವೀರ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಬಾರದ್ದೆಲ್ಲಾ ಆಗಿಹೋಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ, ತುಂಬಾಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಆಗದಂತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ದಿವಸ ಒಳ್ಳೆಯ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿಮಾಡುವುದಿಷ್ಟೇ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ, ಆಲ್ಲರತಕ್ಕ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೊಡುವ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಆಲ್ಲರತಕ್ಕ ಬಡವರ ಕಷ್ಟ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Public Health).—Madam Speaker, I thought I would have no occasion to intervene in this debate for the simple reason that not a word was mentioned in the Governor's Speech. Somehow, some hon. members thought it fit to make a reference to this Department.

As you know, this is one of the nation-building Departments looking after the health in the State. After all, as the adage goes "Health is wealth". If there is no health, no amount of wealth can give you prosperity of happiness. Therefore, I feel that if this Department has to serve the State and the sovereign in the State, namely, the masses who pay for it, this Department and those who work in the Department must, first of all, be humane. They must understand the poblems and then dedicate themselves to serve the State.

We have been spending a considerable amount of money—more than Rs. 20 crores annually for the upkeep, maintenance and the development of this department. We have a number of schemes sponsored wholly by the Centre and some times partially financed both by the Centre and the State. We have a very large number of Doctors also in the State and the number of Hospitals also are very many. As regards the medical personnel, we have now nearly 3,094 Doctors working in Government institutions, besides 2,239 Nurses and 3,833 auxliary Nurses and Midwives. Of these 3,094 Doctors, you can see that 1,174 are in urban areas and only 1,220 are in rural areas. If we take the Doctor-population ratio it is 1:3800 in urban areas and 1:1800 in rural areas. This clearly shows that our population is 80 per cent in the rural areas. Hitherto all our attentions are concentrated in urban areas where the population is only 20 per cent. That shows in a socialistic society if we have to do social justice we may pay more attention to the rulal areas hereafter and try to see that medical facilities are taken to the rural

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

areas to help them. It is with this object in view that we have been thinking of providing greater facilities in the rural areas and it is with this object in view that we have been thinking of starting more hospitals and more health centres in the rural areas.

4-30 P. M.

We have now nearly 1,000 unemployed doctors in this State. We know that to train one doctor we will have to spend about Rs. 80,000 to 90, 000 in all. I thought it would not be advisable to waste this man power which has been trained and which is unemployed. We thought over it and our party has also given a promise that we shall try to solve the unemployment problem in this country. Unemployment does not mean only educated unemployment ; it means both educated as well as un-educated unemployment. We thought that in order to stem the tide of unemployment the Government will have to do something. Therefore, Government have now sanctioned the appointment of 250 doctors on a monthly stipendiary basis of Rs. 250 and the object is to see that they are posted only to the rural areas where there is no medical facility. In the first instance, the object is to provide them jobs in the rural areas and I am happy to say that the Government of India also are agreeable to see that this scheme is financed out of the funds we have got to solve the unemployment problem. I am glad that our Finance Minister also has agreed and he has made necessary arrangements with the Government of India to get the funds to solve this problem. To begin with, they will have to work in the primary health centres and if anybody wants to have his own private practice, Government are also ready and willing to come forward with the necessary financial aid so that they may start their own clinics. The object is that they must go and settle in rural areas instead of trying to stick only to Bangalore and Mysore. It is better that they spread out and go to rural areas. The intention of Government is to see that they are encouraged to go and settle down in villages.

Then there is one other problem which my friend Sri Krishnan has mentioned. The project is called the India Population Project. This is a new project which has been sponsored by the World Bank. The World Bank has interested itself in helping the Government of India to solve this problem and render the help they can. With this object in view they sent a study team. They went round the country and they have selected two States. Out of them Mysore is one that is privileged and the other is Uttar Pradesh. This scheme that has been started as an experimental measure will cost about Rs. 11 crores and it is wholly financed by the Government of India and that has been now taken up in one Division in this State, namely, Bangalore Division. It is a very useful scheme. I do not want to spell out the details. The Director of Health Services and the Secretary of the Health Department are proceeding to America on the 23rd of this month to negotiate

this deal. The idea is that it will have to be started immediately for implementation from July. This will help a number of our unemployed graduates and quite a large number of nurses who are now unemployed for the time being to get employment.

So far as nurses are concerned, the Government are advising them to take up employment if they so wish in the Defence Department where there are any number of vacancies. All the unemployed nurses in this State, if they so like, can find jobs. Like wise the Government of India are also prepared to encourage our doctors. In another five years we may expect another 4,000 doctors to come out of the medical colleges. These doctors, if they so like, may go to the Government of India service like Arunachal Pradesh, Tripura and various other places where they will be started on a monthly salary of Rs. 800 and after a probationery period of one year they will be absorbed by the Government of India after being selected by the U.P.S.C. Their prospects will be many times more than what they are here.

Then, one hon. Member mentioned just now about private medical colleges. This is a problem that has been engaging the attention of this Government. I have been seriously considering as to how to put down the corrupt practices that have crept in there. Government are not unaware of them.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಖಾಸಗೀ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಇಡುವುದು ಸರಿಯೋ ಅಲ್ಲವೋ, ಅದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—So far as that position is concerned, the hon. Member might have read the Central Government announcement that it is not their intention to take over the private colleges immediately for want of funds. If our Government wishes, nothing prevents. Fortunately for us the Twenty-fifth Constitutional Amendment is also there. The only point that we will have to consider is the financial aspect of it. In order to run a private medical college it costs Rs. 20 lakhs per annum. If we are to take over all the five Medical Colleges it will cost us Rs. 1 crore. We are considering; Government have not spelt out their policy. These are things over which we are pondering.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳೆಲ್ಲ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಸಿದವುಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It is not a question so much of giving them *parihara*. The recurring expenditure itself comes to about Rs. 20 lakhs per annum. That is a secondary issue altogether. In Kerala I understand there is a Government College where they are taking capitation fee. These are some of the things which we will have to examine and Government will have to spell out its policy after getting the matter thoroughly examined. I am exercised over it and I have been thinking as to what to do about it. I have yet to come to a conclusion after studying and I shall be obliged if hon. Members also express their opinion in the matter.

Sri B. B. SAYANAK.—They can take Rs. 9000 but they are charging more than Rs. 15,000. What are you going to do about it?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—If your pocket is fat, and if you are a prospective father-in-law and if you pay a fabulous dowry, who is there to stop you? It is unethical and it should not be done.

Sri M. S. KRISHNAN.—You are saying unethical. The hon. member Sri B. B. Sayanak is prepared to pay Rs. 9000.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—There are one or two points which I would like to mention. One is about the honorary medical practitioners We have been thinking whether this system is good or beneficial in the interest of the State. I have not come to any conclusion. This is one of the points over which we are exercised.

There is another point and that is about private practice by Government doctors. I think we are now paying Rs. 9 lakhs per annum for 790 Government doctors. It is a fact which cannot be disputed that inspite of non-practising allowance, many private practice is going on clandestinely. That is a very hard fact. Now, what should we do about it? There are States where private practice is allowed; there are certain states who are allowed to do private practice outside the office hours. There are certain states where they pay non-practising allowance. For instance in the Centre non-practising allowance is 50 per cent of the basic salary. This is also another issue over which the Government is exercised. We have been seriously thinking as to what to do with private medical colleges. Most of them do not observe any rules about admission. For instance the rule is that there must be one admission for 5 or 6 beds. In a college it so works out that for each bed there will be 18 to 20 who go for clinical work. probably one has to see the leg, another hand and so on, with the result that the patient gets exhausted and thinks it is a curse. These private medical colleges, I am sorry to say, most of them have not worked satisfactorily. The Government have been indulgent and may I say the university also has been indulgent in allowing for indiscriminate affiliation and admissions. Inspite of rules being there, they have not followed them. Therefore these are some of the points we have to consider in the interest of the medical profession. In the interest of purity of administration we have to do it and moreover I feel our doctors working in the medical institutions must be made to work and feel that they are servants of the people. With that object in view the Government would like to examine as to how best they could tighten up administration. Hitherto we have been studying and wherever cases come to the notice of the Government that administration is not proper, I am there to put it down with a firm hand. we want to deal firmly and see that the administration is toned up.

With these few words I have said what I have got to say. Thank you.

Sri M. S. KRISHNAN.—Regarding the World Bank scheme which the hon. Minister mentioned, I would like to know whether the scheme will really go through because the World Bank is tied with American aid. During Indo-Pakistan war they stopped all aid and we were in colorums. Will the Government assure that we will not be subjected to the vagaries of the policies of the aid giving countries ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—We are tied with the Government of India and the Goverment of India also are with it. The Government of India have sponsored it and more than that I cannot say about international matters.

Sri M. S. KRISHNAN.—I want to know whether you are going to be pressurised by the imperialism and blackmail of America ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—So far I know, I do not see that American imperialism is there. World Bank does not mean only U. S. A. It means World Bank.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಶುಭಾಶಯಗಳು. ಅವರು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಸಮಾಜವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀ ವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳು ಇವೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ದುಡ್ಡು ಇರುವವರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮಂಥಹ ಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯರು ಖಾಸಗೀ ವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಂತಹ ಬಡವರು ಸರ್ಕಾರಿ ವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಏನು ಬಡವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಇದೆ ಅದು ಹೋಗಬೇಕು. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಖಾಸಗೀ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರಿ ವೈದ್ಯಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮನಾಗಿ ಸಿಗುವಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಅದು ಬಹಳ ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಹೇಳಿತಕ್ಕ ಜನ ಇದ್ದು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಜಟಿಲವಾಗುತ್ತದೆ ?

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ (ವಿದ್ಯಾ ಸಚಿವರು).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಗವರ್ನರ್ ಅವರ ಭಾಷಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಹೈಕಿತರು ನನ್ನ ಖಾತೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ದೀರ್ಘವಾದ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಯಾರು ಏನೇನು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಕಾಲವನ್ನು ಹಿಡ್ಯು ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ರವರು Implementation of compulsory Education to the fullest extent ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮೇಗೌಡರೂ ಕೂಡ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆರುವರ್ಷದಿಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಂಪಲ್ಸನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಕಡ್ಡಾಯವಿದೆ. ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಫೈನು ಹಾಕಬಹುದು ಕಂಟಿನ್ಯುಯಸ್ ಮಯಲೇಷನ್ ಆಗುವುದಾದರೆ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಐವತ್ತು ಪೈಸೆಯಂತೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಇದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಬಾರದು. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 18,56,688 ಬಾಲಕರು, 14,57,222 ಬಾಲಕಿಯರು ಒಟ್ಟು 33,13,910 ಜನವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎನ್ರೋಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ 17,11,670 ಹುಡುಗರು 13,13,914 ಹುಡುಗಿಯರೂ ಒಟ್ಟು 30,25,584 ಎನ್‌ರೋಲ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ 92 ಪರ್ಸೆಂಟು ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಿ 90 ಪರ್ಸೆಂಟು ಒಟ್ಟು 91 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎನ್‌ರೋಲ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿ ನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್)

ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ಸ್, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ 3,52,756 ಹುಡುಗರೂ, 2,53,351 ಹುಡುಗಿಯರೂ ಒಟ್ಟು 6,06,107 ಎನ್ರೋಲ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 2,63,271 ಹುಡುಗರು 1,82,0 8 ಹುಡುಗಿಯರೂ ಒಟ್ಟು 4,45,349 ಎನ್‌ರೋಲ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ 74·6 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಿ 71·9 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಒಟ್ಟು 73·3 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎನ್‌ರೋಲ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಪೀನಲ್ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇರ್ವಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಪೀನಲ್ ಪ್ರಾವಿಷನ್‌ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿ ಚೇರ್ಮನ್, ಹೆಡ್‌ಮ್ಯಾಸ್ಟರ್, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟೀವ್, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟೀವ್ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎರಡು ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಹಾಕಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸದೇ ಇರುವಂಥ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆಯೇ ?

Sri A. R. BADARINARAYANA IYENGER.—I have no information as to how many have been prosecuted.

32,600 ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಪೈಕಿ 29,574 ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳು ಆಗಿವೆ. ಕಮಿಟಿಗಳು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ ಸೆಂಟೀವ್ಸ್ ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಕಮಿಟೀಸ್‌ಗೆ ರೋಲಿಂಗ್ ಷೀಲ್ಡ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೈಜಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್‌ಸೆಂಟೀವ್ಸ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈಗ 3 ಪರ್ಸೆಂಟು ಎನ್‌ರೋಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 100 ಪರ್ಸೆಂಟು ಎನ್‌ರೋಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಎಜುಕೇಷನ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್, ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅವರೂ ಕೂಡ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶನಾರಾಯಣ್‌ರವರು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಬುಕ್ಸ್, ಬಟ್ಟೆ, ಆಹಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. 1ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ನಿಂದ 7ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ನವರೆಗೂ ಆಟೆಂಡನ್ಸ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಟ್ಟು 40 ಲಕ್ಷ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 18 ರಷ್ಟು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದರಂತೆ ಫ್ರೀಟ್ಸ್, ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಬುಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಯೂನಿಫಾರಂಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್, ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈ ಸಹಾಯ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್.—ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ದಯವಾಡಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಿಡ್ಡೇಮೀಲ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿದರು. ಕೇರ್ ಆಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಏನು ಇದೆ ಅದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಿಡ್ಡೇಮೀಲ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ಸ್ ಬಂದಿವೆ. ಎಂದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹೇಗೆ ಸರಿಮಾಡಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ತಮಗೇ ನಗುಬರುತ್ತಿದೆಯೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್.—ಇರುವುದನ್ನು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇರುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಇದ್ದರೆ ಸರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಟೇಜ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಫೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಆತನು ಫೇಲ್ ಅದರೂ ಕೂಡ ರಿಪೀಟರ್ಸ್ ಫೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಕನ್‌ಸೆಷನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್‌ರವರು ಎತ್ತಿದರು. ಹರಿಜನ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು ಬೇಡ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲೇ ಇದೆ. ನಧ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಪೋಸಲ್ಸ್ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಆಮೇಲೆ ಸ್ಪೆಷಿಂಗ್ ಅಪ್ ಆಫ್ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಫ್ರಮ್ Rs. 30. ಈ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಧ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಮಡಿಮನ್ ರವರೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಹುಶಃ ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನಧ್ಯಕ್ಕೆ ಓಪನ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. 15 ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. 127 ಲೋಕಲ್ ಬಾಡೀಸ್ ಮತ್ತು 656 ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಒಟ್ಟು 798 ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಈಗ ಇವೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಯಾರಾದರೂ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

> ''58 percent of the authorised expenditure in Urban areas and 70 percent of the authorised expenditure in Rural areas and 50 percent equipment subject to the availability of funds''.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಗ್ರಾಮಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಇವೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಇವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್.—ತಾವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೇಳತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪಗೌಡರು 5 ವರ್ಷ ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಿದ್ದವರನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಫೇಸ್ಡ್ ಪ್ರೊಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಟಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಡಿ.ಎ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಮೇಷ್ಟರುಗಳನ್ನೂ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ವಾಸವ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟದೆ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಾಕುವುದು ನನಗೆ ಸರಿ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆ ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. It is to be done on a phased programme. ತತ್ವಾಪಿ ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನರ ವಿಚಾರ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಟೌನ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಕೆಂಚೇಗೌಡ.—ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್.— ಶ್ರೀ ಕೆಂಚೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಅಲ್ಲೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜವೀನುಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಕೂಲುಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಪವಾದವೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹೋಗ ರಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಇಡಬೇಡಿ ಹೊರಗಡೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆರೀತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನೂಕ್ತ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ಥಳದವರನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

5-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ವರ್ಷದ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜು 1971-72 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ 23 ಹೊಸ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. 328 ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಏಡೆಡ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆ ವರ್ಷದ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ತರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. 378 ಹೈಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆ ವರ್ಷದ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ತರಗತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಂದು ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಒಂದು ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು ಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಶರಣಪ್ಪನವರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸೈನ್ಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಒಂದು ಕಾಮರ್ಸ್ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕಾಲೇಜು ಇವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ರೆಕಗನಿಷನ್ ಇದೆ. 71-72ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಸಿಂಧನೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯ್ತು. ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಈಗ ಕಾಲೇಜ್ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ನಧ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಯನಕ್ ಅವರು ಟೆಕ್ಸ್ಟ್‌ಬುಕ್‌ಗಳನ್ನು ಲೇಟಾಗಿ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಮರಾಠಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲರುವ ನ್ಯೂನತೆಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಶರಣಪ್ಪ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂಬ ನೀತಿಯಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್.— ಬಜೆಟ್ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಮಾಡುವಾಗ ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆ ನೋಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗುವುದು.

ಮರಾಠಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 15 ನ್ಯಾಷನಲೈಜ್ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್‌ಬುಕ್ಸ್ 8, 9, 10, ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸೋಷಿಯರ್ ಸ್ಟಡೀಸ್, ಜನರಲ್ ಸೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದು ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗಿವೆ. ಇಬ್ಬರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್‌ನಿಂದ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗಿದೆ. 6 ಸಾವಿರ ಕಾಪಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆ ತೆರೆದು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. 7ನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೋಷಿಯರ್ ಸ್ಟಡೀಸ್, ಜನರರ್ ಸೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರೈವೇಟ್ ನವರಿಂದ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನ್ಯೂ ಪುಸ್ತಕ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್ ಸೊಷಿಯಲ್ ಸ್ಟಡೀಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಪನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಪುನಃ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಲು ಹೇಳಿ ಸರಿಮಾಡಿಸಿಕೊಡ ಲಾಗಿದೆ. ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೂಡ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಪುನಃ ಸರಿಮಾಡುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಅವರೇ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಹಿಂದಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವು ಪ್ರಿಂಟಾಗುವುವು. ಮರಾಠಿ ಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ.

ಎಕ್ಸ್‌ಪೊ 70ರ ವಿಚಾರ ಶ್ರೀ ಗುಂಡುರಾಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಮೆರಿಟ್ ಇಲ್ಲದಿರುವವರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾರ ಎಕ್ಸ್‌ಪೊ 70 ರಲ್ಲಿ 143 ಜನ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಫೀಸರ್ಸನ್ನು ಡೆಪ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು 6,30,000 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆರಿಸಿ ಕಳಿಸಿದರು ಎಂದರೆ ಅಕಡೆಮಿಕ ಎಕ್ಸಲೆನ್ಸ್ ಇರುವವರನ್ನು, ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ಕರಿಕ್ಯುಲರ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಇರುವವರನ್ನು ಮೈಸೂರಾನ್ಸಲರು ಆರಿಸುವರು. ಸಂಗೀತ-ನಾಟಕ ಅಕ್ಯಾಡಮಿಯಿಂದ ಕಲ್ಚರರ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಇರುವವರನ್ನು, ವಾಲಂಟರಿ ಯೂತ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ನಿನವರು, ಸೇವಾದಳದವರು, ಸ್ಕೌಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಗೈಡ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಶಿಪಾರಸು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವರನ್ನು, ಆರಿಸಿ ಕಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯುವಕರು ಮತ್ತು ಯೂತ್ ಬೋರ್ಡ್ ಥೇರ್ಮನ್ನರು ಶಿಪಾರಸು ಮಾಡಿರುವುದು, ಸ್ಮಾಲ್ ಸ್ಕೇರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲಿಸ್ಟ್, ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್, ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್, ಜೂನಿಯರ್ ಥೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್‌ನವರು, ಯಂಗ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನವರು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಕಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿ ಬಳಿಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಪಾನಿಗೆ ಕಳಿಸುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದರು. ಈಗ ಅವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರುವುದೇನು ? ಎಷ್ಟೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಮಾಡಿಲ್ಲವೇ ? ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಕಳಿಸಿಲ್ಲವೇ ? ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಲಿಸ್ಟ್ ಓದಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು ? ಅವರು ಸಭೆಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. The Hon'ble Minister is agitating us, is exposing us !

Sri A. R. BADARINARAYANA IYENGAR.—It is like beating a dead horse. I am only making a statement of facts. I am not saying whether what was done is justified.

Sri M. S. KRISHNAN.—That was done wrongly. But, what action are you going to take against those people ?

Sri R. GUNDU RAO.—I want to know the names of persons.

Sri A. R. BADARINARAYANA IYENGAR.—It is a long list. It was laid on the Table of the House. ಹಿಂದಿನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿದ್ದರು, ಆಗ ಇದರ ಮೇಲೇನಾಯ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. This is a matter for consideration and decision by the Government.

Sri M. S. KRISHNAN.—This is a stereotyped answer we have been hearing since times immemorial. The Hon'ble Minister when he was sitting this side criticised and said that an enquiry should be conducted. But, now he is saying something else. Why this double standard when he goes that side ?

Sri A. R. BADARINARAYANA IYENGAR.—It is hardly 10 or 15 days that this Ministry has been in office. This matter has been raised by Sri Gundu Rao, and I am saying that the matter will be considered and decided by the Government. Why does the hon. member say that I have no interest ?

Sri M. S. KRISHNAN.—With due respect to the Hon. Minister for Education, I would only request that certain things should be done quickly. Supposing the Minister had conducted the enquiry which was there in the minds of the people, the image of the Minister would have gone high. That would have been the image of the Prime Minister.

Sri A. R. BADARINARAYANA IYENGAR.—There was hardly any time for us to look into this matter.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಎನ್ಯೂಮರೇಷನ್ ನಡೆದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 10-15 ರಷ್ಟೂಕೂಡ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿರುವ ಸೇಕಡಾವಾರು ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೇರೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದೇ?

Sri A. R. BADARINARAYANA IYENGAR.—I have given the figures that were available to me. If the Hon. Member thinks that it is a wrong information or there is some mistake, he may kindly enlighten me where the mistake is. I shall certainly have them examined.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 20ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಫಲಿತಾಂಶ ಬಂದರ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ 5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜೋತಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ 20 ಪರ್ಸೆಂಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಜೋತಾ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ?

Sri A. R. BADARINARAYANA IYENGAR.—That is a matter which will be considered.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಪ್ಪಿರತಕ್ಕ ನೀತಿ. ಹಾಗಿದ್ದಮೇಲೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ರದ್ದು ಪಡಿಸಿ ಸರ್ಕಾರವೇ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ?

Sri A. R. BADARINARAYANA IYENGAR.—This is a question of policy which the Government has got to consider and take a decision.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥ ಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ನೀನು ಯಾರಿಟಿ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಷ್ಪಕ್ಷ ಕರಣ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri A. R. BADARINARAYANA IYENGAR.—That information is incorrect. Regarding taking over of the Taluk Board and other Municipal High Schools in its entirity, I may inform you that more than half has been taken over and the other half is in the process of taking over.

Sri B. B. SAYANAK.—You have taken over all the private primary schools in Belgaum City. There are five primary schools (Marathi) in Belgaum City which are not yet taken over. I want to know why they have not yet been taken over.

Sri A. R. BADARINARAYANA IYENGAR.—The suggestion of the Hon'ble Member would be considered.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ನಡೆಸುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು 80 ಪರ್ಸೆಂಟಿನಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅವು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಂಥ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಇಂಥ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Sri A. R. BADARINARAYANA IYENGAR.—Regarding the privately managed schools, there are good schools, there are very bad schools and there are indifferent schools. So far as good schools are concerned, you will admit that no action would be necessary. In regard to bad schools and the indifferent schools, suitable action will be taken against them. We have issued circulars. Whatever is possible, we have done. We have taken very swift action in all these matters.

Sri R. GUNDU RAO.—Will the Hon. Minister conduct an inquiry over the Expo—70 Issue ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If Government finds it necessary after due examination, it will consider the question.

† Sri B. BASAVALINGAPPA.—(Minister for Municipal Administration).—Madam Speaker, before I reply to certain points raised by Hon. Members, I request the Hon. Members of this House to congratulate the brave people of Bangla Desh for their heroic fight against the tyranny of Pakistan. It was a question of establishing human freedom and liberty and that freedom could not have been achieved by those people but for the great leadership of our Prime Minister Smt. Indira Gandhi, who supported them morally and materially. Smt. Indira Gandhi is now a symbol of human freedom and liberty. Under her dynamic leadership, many historical events have taken place in our country. Many Hon. Members said that we were only indulging in slogans. But I might inform my friends that we are not indulging in slogans but we are all seriously and actively considering the implementation of the several programmes drawn up by our party.

Sri M. S. KRISHNAN.—I want to know whether the Hon. Minister is replying on behalf of all the Departments or on behalf of the Prime Minister or on behalf of his own Department ?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—You yourself praised her. I am replying on behalf of the Government ?

Sri M. S. KRISHNAN.—I know you are speaking on behalf of the Government. It is learnt that the Deputy Leader of the House is going to speak on the motion of thanks. I would like to know whether the Hon. Minister is supplying information about various Departments. I would like to know this as a matter of information. The Hon. Minister has started speaking about Bangla Desh.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—I have not yielded.

Sri M. S. KRISHNAN.—Do not be intolerant.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—It is the dynamic leadership that has given so much of enthusiasm to all the workers of our party. Now whatever was said by way of slogans we are translating them into practice. Some of my hon. friends have expressed certain doubts about the implementation of our programmes. But I may say this much, for the last 10 years the Government is run by certain class of people, *viz.*, the officers who could not change their mind. These officers continued to be so even in the Governor's Rule and they did their job just to satisfy the Governor who was ruling the State. It is time now that the officers have got to adjust to the policies and programmes of our party. We have to go according to the wishes and will of the people. I think these officers will have to adjust themselves to the new environment or to go out of service. Certain doubts are expressed by some of our Hon. Members about the implementation of policies and programmes of our party. Some Hon. Members have gone to the extent of saying that it is impossible to implement some of our programmes and schemes. I do not agree with them. You cannot imagine the non-implementation at all. We will implement the policies and programmes to the last letter. I think the hon. Members will congratulate us later in this regard. We have taken charge of the Government only on 23rd of last month. We have just applied our mind to the problems. I hope we put our heart and soul in this task and try to translate the desires and aspirations of the people to their best advantage.

I want to answer all the points one by one. Some of the Hon. Members said so many things about water supply and housing. There are about 1500 villages where there are no drinking water wells. I have seen some of the villages without drinking water facilities. I have seen such villages during my election tour. The people of these villages draw water from raw tanks and wells. I have seen with my own eyes. They drink muddy water and water full of insects. I assure the House that by the completion of this year such situation will not be there in the State.

My friend Sri Shamanna said many things about the misquito nuisance in the Bangalore City. A grant to the extent of Rs. 9.5 lakhs was released to the Bangalore Corporation during 1971–72 for implementation of this scheme. All efforts it seems were made to implement it. But things were different. As I said earlier, the person who handled this scheme was not so efficient or not purposeful to implement this programme. I am taking a serious step in this matter. As you know there is drinking water supply problem in some villages in the State in addition to the problem of Bangalore Water Supply Scheme. Complaint of this nature will not be there at the end of this year.

I have made a statement on the floor of the Council stating that the entire issue about the property tax in Bangalore will be examined

so that relief could be given to the owners of the houses and the poor people living in small huts will be given sufficient relief.

About the slum clearance I have already stated on one or two occasions what the Government is going to do in the matter. These slums are there on the lands belonging to the Corporation and also of the Government. This problem will be taken up first and see that this is solved within the end of this year. We have already reserved 3,000 small sites measuring 30'x 40' for the poor people. The Government will seriously look into this problem and see that these sites are made available for the solution of the slum. I can say we will put our heart and soul to the problem and see that the slum clearance is solved very soon and the people living in these slum areas will soon find themselves that they are also the citizens of India.

About the Housing problem, many of our friends have said many things. Madam Speaker, this is a stupendous problem that has been facing the country ever since independence. This houseless and siteless people are there since so many years in all villages, towns and cities of the State. The siteless people will be given priority to get site and later on through a comprehensive housing scheme, we will try to solve the problem both for the lower section and other sections of the Society.

In this matter, Mr. Ghatti Chandrasekhar made a very good point *i.e.*, whenever we distribute sites and form lay outs in extensions, we should see that the Harijan 'keris' should not be isolated from the Cities and Towns. For the last 25 years, I have seen that Harijan keris are being located outside the towns with the result that they are continued to be called MADIGAS and HOLEYAS. I entirely agree with him that hereafter, distribution of the sites should be on alternative basis and all sections of society will be allowed to be mixed up.

5-30 P.M.

Regarding wells, some friends said that they should not be sunk for the benefit of each community. Some people were of the view that left hand Harijan people should be allowed to draw water from the wells of the right hand people and *vice versa*. We see that caste system exists not only among the scheduled castes but also among the other caste Hindus. Unless you solve the problem of caste system, you should not say that left hand Harijans should draw water from the wells of right hand Harijans, because left hand Harijans belong to a different caste as apart from right hand Harijans. The question is whether horizontal solution is the panacea or vertical solution is the panacea. I just submit that horizontal solution is the panacea. The Vokkaligars, the Lingayats and the Brahmins must feel that they are part of the community. They must, if they are interested in solving the problem, allow the right hand man and the left hand man to draw water in their wells and set an example to abolish the caste system. It

(SRI B. BASAVALINGAPPA)

is no use saying : you must sink one well for a left hand man, another for the right hand man, another for a Lingayat and another for a Brahmin, because we are committed to a Socialistic pattern of society.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—They must agree. I wish to say One more thing before I conclude. I want to refer to the Bangalore City Corporation. We have received the Vigilance report. Mr. Naganna raised this issue and referred to the conduct of certain officers of the Corporation. We have received the report and we are examining it. We are pursuing the matter. I can assure the House that wherever this corruption exists, wherever dishonesty exists, wherever these lapses exist, wherever dereliction of duties exists, we are the last persons to shield the concerned persons. We will subject them to all the rigours of Law and see that they will either work in the services or get out of the services.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವ ಮನೆಗಂದಾಯವನ್ನು ಕಾನೂನುರೀತ್ಯಾ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ರಿಬೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಹೊಸ ಕಂದಾಯದ ಬದಲು ಹಳೆಯ ಕಂದಾಯವನ್ನೇ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆರಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Madam, there are two types of taxation. One is tax levied on owner-living houses and another is tax levied on houses which fetch rent. There is no doubt about the latter ; there is no uncertainty about this taxation. But as far as the owner-residing houses and the houses of the poorer sections of the community are concerned, I think we will not go to the extent of harassing them.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಾಗ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಇಲ್ಲದಾಗ ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಾರದು, ಅವರು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬರೇ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಶಂಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡರಾಗಿತ್ತು ; ಆದರೆ ಆತ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏಕವಚನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಈ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—I might have just referred to it. I meant that it is the view of the Government and not my individual opinion.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ ಮಾಡಿ ಅದೇ ಹಣವನ್ನು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಓದಿದೆ. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಪಾದನೆ ಏನಿದೆ.....

Sri B. BASAVALINGAPPA.—When we bagan the fight against the previous Government, the only point that was agitating our minds, was that these major irrigation projects had taken away major portion of the Government revenue and that Government was not properly attending to the socially obligatory duties that were cast on them. That was the basis on which we began our fight against the previous Government. Even now we are spending a major portion of our revenues on major irrigation and we are not getting as much results as we expected. This has been the position all these years and we made a suggestion that a portion of this amount could be diverted towards social welfare activities. That was only a suggestion of certain persons and I agreed with those persons and said that this would be thought of by the Government. That was my exclusively individual opinion and I said I would pursue this matter with the Government.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works).—Madam Speaker, I am very grateful for all the comments that the Hon'ble Members both on this side and on that side of the House have made during the discussion. Hon'ble Members have expressed and given a number of suggestions and made a number of criticisms also. I am grateful for all of them. Criticisms are there for us to rectify ourselves. Suggestions are there for examination and action.

Now, Madam, at the outset, the Hon'ble Leader of the Opposition was pleased to observe that no indication about the fulfilment of the election promises has been given by Government. I should like humbly to submit that a Government is one which gives you good government; Government is one which carries out the programmes and policies which have been promised during the elections. And I can assure this House that we are straining every nerve to see that whatever we have promised will be implemented.

Regarding the elimination of poverty and un-employment which was high-lighted by Members on the other side, I should like to say that it is our earnest endeavour to see that poverty is eliminated or at least the hardships felt under that is brought to the minimum; and unemployment will be tackled with all the earnestness and seriousness it demands. We hope that in times to come we will be able to tackle it with success.

The Leader of the Opposition also said that the previous Ministry headed by Sri Veerendra Patil has done very good work. Well for whatever good work has been done, we are thankful and we record our appreciation and people are there to appreciate. Incidentally, he also

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

observed that if the Veerendra Patil Ministry has done anything wrong, please order an enquiry. Well I can assure this House, we feel that both the administration and the public life have to be purified at all costs. Unless public life is purified, it is impossible to give good government. Unless the administration is purified, it would be impossible to carry on or implement our policies and programmes. So, if the Government has to function effectively in a democratic set up, both the administration as well as the public life have to be purified. And now that the Hon'ble Member, the Leader of the Opposition is so anxious to see that if there be any mal-practice of any kind whatsoever in the public life of this country, whether it is Veerendra Patil's Ministry or any other Ministry, I should like to give this assurance to the Hon'ble Members of this House, Government will make all efforts to see that appropriate action is taken at appropriate time to see that both the public life and the administration are purified.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಶರಾವತಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಈಗ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If the Hon'ble Member is not able to follow what I said, I cannot help it. I said the public life has to be purified, whoever may be the person. The administration has to be purified. If both these things are not done, it is only futile to think of Government implementing the socialistic policies and programmes.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಈಗ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ! ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ. ಹಾರಿಕೆಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಡಿ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If the Hon'ble Member has patience, he will please bear with me. If I yield to you every time, my trend of thought will be disturbed and I have much to speak.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ತಾವು ವಿರೋಧಪಕ್ಷನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಶರಾವತಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನೀವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am very anxious even now to take action against the erring person whoever he may be, however great he may be. Even if I have erred, I am prepared to take action against myself. Such being the case, why are you in such a great hurry. We have to examine all aspects of the question and take appropriate action and time must be appropriate. If you are in such great hurry, what I am to do ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಟ್ ಟೈಮ್ ಎಂದರೆ ಯಾವಾಗ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ, ಹಾರಿಕೆಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಡಿ. ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಉತ್ತರ ನೇರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಯೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಮಗೆ ವಂದನೆಗಳು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am thankful to the compliment. Madam Speaker, I will not be able to cover the entire field of criticisms and suggestions. So you will permit me to confine myself only to important ones. That does not mean that we will not be able to take note of the criticisms and suggestions. They will all be taken note of and due action will be taken in pursuance of the wishes of the Members who have Spoken about it.

I now take up only a few important issues that were referred to during the discussion.

Certain observations were made, Madam Speaker, about the River Water Disputes and also about the diversion of the KOYNA waters to Krishna in order to meet the needs of drinking water in the villages and towns in the Krishna basin. Efforts are already being made to get into touch with the Maharashtra Government and see that necessary relief is given in time. Unfortunately, we were not able to contact the Irrigation Minister, or the Cheif Minister over the phone, because both of them were at Delhi. I can assure the House that quick action will be taken to see that necessary relief is secured from the Maharashtra Government.

In regard to the criticism about the diversion of Thungabhadra waters to the extent of 3 TMCFT, some observation was made that it was detrimental to our interest in Mysore and that we should not have taken that sort of a decision. I should like to humbly submit, Madam Speaker, that the Mysore Government has not given waters to the Andhra Pradesh Government at the cost of our interest. It is true that the Government of Mysore took a decision not to give water for 4½ lakhs of acres at the rate of 3500 cusecs. As a measure of abundant precaution, we flatly refused. But when they reduced their requirements both in quantity as well as in time, and when they made an appeal saying that they have given up 2½ lakhs of acres and they would only like to protect 2½ lakhs of acres and at the same time agreed to pay back the waters during the mungar-kharif season, there was no difficulty. So we got it examined technically and we were told that there was no danger of our crops withering. Such being the case, the Government took a decision to give that help to the extent necessary.

Sri S. BANGARAPPA.—Then there are two technical opinions. Which is correct ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—There cannot be two technical opinions. This is a matter on which there cannot be a debate on the floor of the House. If the Hon'ble Member can see me afterwards, I can sit with him and convince him about it. In all this, 4 plus 4 can only be 8 and cannot be anything else.

Sri S. BANGARAPPA.—To my knowledge, there are two technical opinions.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is open to the Hon'ble Member to hold that view.

Sri S. BANGARAPPA.—It shows your parasitism.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is open to the hon. member to have his own opinion about it. But let him permit me to say what I feel and if I am incorrect I would like to be corrected. If I am correct I expect him to accept it.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಸಭೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟು ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If the hon. member is not able to distinguish between administrative and technical matters, I cannot help it. Whatever opinion I hold, if it is correct, say it is correct. If it is not correct, I am prepared to get corrected if he can correct me.

ಇನ್ನು ಕರಪ್ಟ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿನ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಕರಪ್ಟ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ನಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ—ಅದು ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ, ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ನಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರಪ್ಟ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಎನ್ನೆತಕ್ಕಂತದ್ದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಕಾಂಪಿಟೆನ್ಸಿ—ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ದೂರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ, ಇವುಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಭರವಸೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಇರಾಖೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತೀರಾ ?

(ಹಲವು ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಿದರು)

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Therefore, corrupt practices will be put an end to and action is being taken. Hon. members feel rather doubtful of our ability to bring it under control. I only appeal to them to just wait and see. I do not want to say anything more : just wait and see. After all, nothing will happen if we take some time.

(*Interruption*)

If the hon. member does not want me to speak and complete my reply, I have no objection to sit down at this stage. If there is anything the hon. member wishes to know, I would like to meet his arguments after I conclude.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರದ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಜಿಲೆನ್ಸಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿ ಮೂರು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಈ ವರೆಗೂ ಅದರ ಪತ್ತೆಯಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Let us get into touch with the facts; let us hold strings. Interjections will only result in interjections. It will not facilitate me to complete my speech.

In regard to rural electrification, rural communication, minor irrigation and major irrigation, Government is anxious to see that the programme that we have put up is implemented. So much has already been done in that direction. We would like to go faster and create conditions which will facilitate growth of rural communication at a speed which is speedier than in the past. And so also rural electrification with electric speed. The only bottleneck is of finance. We will try our best to see that funds are also made available to the extent possible with whatever we have and promises made in this direction are fulfilled.

In regard to the industrial development in the State as also the taking over of sick industries, certain observations were made by certain members. I am sorry to say that Government is not in agreement with the suggestion of some members that sick industries which are practically in the dying stage should be taken over. It is no wisdom to take them over. It is more profitable to start new industries. Our experience in the past has been anything but happy. You know our experience in regard to the M.S.K. Mills ; it is miserable ; we have sunk Rs. 2 crores for no profit. And, therefore, Government is not in favour of taking over sick mills which are already in the dying stage. We would consider the question of each one of them on its own merits and if it is going to do any profit to the country that question may be considered ; otherwise not. References have been made in regard to some of the industries and the industrial development in the State. Suffice it to say that we have been making greater output than any of the sister States. To that extent we are ahead of other States. That does not mean that we should not do more. All efforts would be made to provide necessary facilities for the development of industries and render all help to the entrepreneurs whether they are either in the private sector or private-cum-Government sectors.

Regarding Krishna water dispute, it would be inappropriate to make any reference as it is already pending in the Court. It is likely that a decison may be given by the end of this year.

In regard to the Cauvery waters dispute, one aspect of it has been settled by the Supreme Court, namely, the Supreme Court is not in favour of stay ; it will not give any stay for our projects like Hemavathi, Harangi, Kambadakada and Kabini. And the question of appointment of Tribunal is before the Court and the Supreme Court is likely to take decision very shortly and we will abide by it.

In regard to certain allegations made by my young socialist friend against Sri Basavalingappa, I would like to clarify the position. It is not appropriate for me to make any observation on a matter which is already under adjudication in a court of law and therefore you will permit me, Madam, not to say a word about it further.

6-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಎಗಚಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನೀರು ಹಾಸನ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—There are two projects on the Yagachi. As regards utilising the waters in the Yagachi valley, that is under consideration. But as regards diversion of Yagachi waters to Krishna basin it requires deeper examination.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಎಗಚಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಹಾಸನ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಜನ ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನೀರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಕೃಷ್ಣಾ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೂ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೂ ನೇರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈಗ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಆಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಬ್‌ಮರ್ಜ್‌ಆಗುವ ಭೂಮಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಂತಹ ಸ್ಕೀಮುಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ. ಯಾವಾಗ ಭೂಮಿ ನಬ್ ಮರ್ಜ್ ಆಗುತ್ತದೋ ಆಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ನಬ್ ಮರ್ಜ್ ಆಗುವ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳನ್ನು ರೀಹ್ಯಾ ಬಿಲಿಟೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಾಯಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಎರ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಸನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಭೂಮಿ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಧಾಯಕವಾದ ಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಕೊಡೋಣ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಪರ್ ಜೈಮಿನಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಜವಾಬು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿ ಹಿಂದೆ ಎರ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳ ಮೇಲೂ ಆಪಾದನೆಗಳಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇದ್ದಾಗ ಅವರಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯ ಸುರಿಮಳೆಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಎರ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಗಳ ಮೇಲೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ, —ಪ್ರೈಮಾ ಫೇಸಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ಯೂರಿಟಿ ಆಫ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಸ್ತಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ, ಆಗ ಪ್ಯೂರಿಟಿ ಆಫ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ಶಂಕೆ ಇದೆ, ಅದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಹಳ ಅನುಭವನ್ನರು. ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ವಿಧಾನಸಭೆಗೇ ಹೊಸಬರು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆಪಾದನೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದ ರಿಂದ, ಅವರು ಈಗ ಆಟವಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ಪ್ಯೂರಿಟಿ ಆಫ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಆಗಿರುವವರು ಒಂದು ನೋಟ್

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ
KARNATAKA STATE ARCHIVES LIBRARY

ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಷ್ಟಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾದ ಚೆಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕೌಂಟರ್ ಚೆಕ್ಸ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಾರ್ಚ್ 31ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಏನಾಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.— ಅವರದು ಮಾತ್ರವೇ ಆಥವಾ ಅವರ ಸಂಬಂಧೀಕರದೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಆಫ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಆಸ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ರೈಫ್ ನಮಗೆ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.— ಜೀವನಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅಂದರೆ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು, ಆ ಡೆಫಿನಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಈಗ ಆತುರ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದು ವಿಧಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಆಫ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಆಫ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಯವರಿಗೂ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ವ್ಯವಹಾರ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು, ಟೂರ್ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ತಾವು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದಂಥ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರು ಅವರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಗುಡ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್, ಇನ್ನೊಂದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪಾಲಿಸಿ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗುಡ್ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ವೇಗ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪದ. ಮನಾಪಲಿ ಇರತಕ್ಕವರನ್ನು ಹಾಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದು ಒಂದು ನ್ಯೂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪಾಲಿಸಿ ಏನು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೇ ಇರತಕ್ಕ ಕಂಪೆನಿಗಳನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂಬ ನೆಪ ಹೂಡಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲರತಕ್ಕ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಅವರ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶ ಏನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆಯೇ ? ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲರತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯ ಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣವನ್ನು ಪೋಲು ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಪಾಲಿಸಿ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಏನಿವೆಯವನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ನಾವೂ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ಕಚ್ಚಾಪದಾರ್ಥಗಳೇನಿವೆ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಯೇ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ತೆರೆಯತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಧೋರಣೆಯೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಅವರ ಅಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಚ್ಚಾಮಾಲುಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಸಹಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸರಕಾರದಿಂದ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಒಂದು ಏಜನ್ಸಿ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲು ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ.

Sri B. V. KAKKILAYA.—I am sure you will agree with me that our experience with M.S.K. mills has been miserable. We have sunk 2 crores and we have lost practically everything. ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮಿಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿಂದ ಮುಚ್ಚುಕಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಅಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಏಕೆ ಆಪುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು ? ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಸಾಯುತ್ತಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಗೇ ಕೈಬಿಡುವುದು ಯಾವ ನೀತಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ನಶ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಆ ಹಣವನ್ನು ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೇ ಏಕೆ ಹಾಕ ಬಾರದು ? ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಎಂ. ಎಸ್. ಕೆ. ಮಿರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಿಸ್‌ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ನಡೆಯಿತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಾಕಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ನಡಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಂಭವಾದರೊ.....

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I know the entire history of M.S.K. Mills. It was so not because we were incapable but because it was already in a dying stage. We went on pumping money to an industry which could never survive. That is the point.

Sri M. S. KRISHNAN.—I beg to differ. It would be better you study this more deeply.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಲಂಚಗುಳಿತನದ ನಿರ್ಮೂಲನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ನಂದಾರವರು ಈ ಲಂಚವನ್ನು ಅಂದರೆ ಇದರ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಲಂಚ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮೂಲೆಗೆ ಬಿದ್ದರು. ನೀವಾದರೂ ಈ ಲಂಚದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಲನಿಗದಿಯನ್ನೇನಾದರೂ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಲಂಚದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇ ನೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ನಂದಾರವರು ಅಲ್ಲಿ ಫೇಲಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೂ ಫೇಲಾಗುತ್ತಾರೆಂಬ ಯೋಚನೆ ತಮಗೇಕೆ ಬಂತು ?

Sri B. B. SAYANAK.—The management of Amalgamated Electricty Company, Belgaum, has declared an illegal lock-out for the last one year and the Government is not taking drastic action. May I know when the Goverament is going to take action and compel the management to lift the lock-out ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—We have taken up the question of nationalisation of all electric undertakings and the bill in this regard will come before the House during the next session.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಾವೇರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಿಂದ ನಾನು ಬೇರೆ ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆ. ತಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ತರುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆ. ತಮಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ. ತಾವೀಗ 72 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟನ್ನು ಹೊರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರನ್ನು ಇನ್‌ಕ್ರೀಸ್ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ನಿಮ್ಮದು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತ, ತಾವು ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ತರುತ್ತೀರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈ ವಿಚಾರ ಅನೇಕ ಲೀಗರ್ ಆಸ್ಪೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಲೀಗರ್ ಇಂಪ್ಲಿಕೇಷನ್‌ಗಳು ಇರೋದ್ರಿಂದ ತಾವು ನನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಿ ಆಗುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಏನು ಅಡಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗೋಣ.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—When Sri Veerendra Patil did not want to disclose the matter in the interest of the State you took objection.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is not correct. I am sorry, you are not correctly interpreting what I said. This is a matter which involves a number of legal complications and it is going before the tribunal. If it was not before the tribunal or court, I would have straightaway answered your point. Today it is before the court and therefore I am exercising restraint. Otherwise I am not afraid to express what I feel about it.

MADAM SPEAKER.—I would like to know whether the Hon. members who have moved their amendments, would like to withdraw them.

HON. MEMBERS.—Yes.

MADAM SPEAKER.—The amendments are by leave withdrawn. I will now put the motion to the vote of the House. The question is :

> "That we, the Members of the Mysore Legislative Assembly assembled in this session beg leave to thank the Governor for the Address delivered to the Members of the Legislature on the 24th March, 1972."

The motion was adopted.

Business of the House

MADAM SPEAKER.—I have an announcement to make to the House. On Saturday the 15th April 1972 the House will take up Government Business instead of non-official business. There will be a sitting of the House on Monday also to transact the non-official business.

Now, the House will rise and meet again tomorrow at 9-00 A.M.

The House adjourned at Twenty-five Minutes past Six of the Clock to meet again at Nine of the Clock on Saturday, the 15th April 1972.

WD 17345—GPB—550—10-7-1972